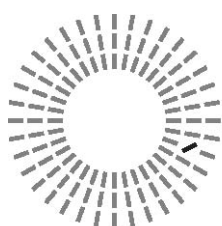

Netværk, knowhow og synlighed

Evaluering af DaNY Arts

2008

KUNSTRÅDET
Danish Arts Council

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Netværk, knowhow og synlighed

© 2008 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Bemærk:

Danmarks Evalueringsinstitut sætter komma
efter Dansk Sprognævns anbefalinger

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk og www.kunst.dk

ISBN (www) 978-87-7958-483-9

Indhold

1	Resume	5
2	Fem udvalgte cases	11
3	Projektmetoden DaNY Arts	17
3.1	Deltagerne i DaNY Arts	18
3.2	DaNY Arts' organisering	20
3.3	Ansøgningsprocessen	23
3.4	Kunststyrelsens og Generalkonsulatets rolle	26
3.5	Projekternes afvikling	29
3.6	Finansiering	30
4	Partnerskab og netværk	35
5	Kompetencer og knowhow	41
6	Synlighed	47
7	De samlede resultater	53
Appendiks		
Appendiks A:	Samlede anbefalinger	59
Appendiks B:	Projektgrundlag fra Kunstrådet	61
Appendiks C:	Evalueringsformål, afgrænsning og metode	65
Appendiks D:	Intern evaluering fra Kunststyrelsen og Generalkonsulatet	69

1 Resume

DaNY Arts adskiller sig fra andre danske kulturudvekslingsprojekter. Tidligere danske kulturpræsentationer har som hovedregel bestået af enkeltstående teaterforestillinger, koncerter, oplæsninger eller udstillinger kædet sammen af en overordnet event. Med DaNY Arts har Kunstrådet afvejet fra idéen om at arrangere fællespræsentationer af dansk kunst og kultur. I DaNY Arts er det ikke selve eventen der er det bærende element, men at opbygge netværk mellem kunstnerne. De enkelte projekter er blevet initieret direkte af kunstnere eller kulturinstitutioner som har ansøgt om tilskud til at organisere et samarbejde. Det betyder at der er fokus på *processen* i form af samarbejde, opbygning af netværk og opnåelse af knowhow frem for det endelige kunstneriske produkt. Derudover er DaNY Arts som projektmetode kendetegnet ved at have to ansøgningsrunder. I første runde kunne både amerikanske og danske kunstnere søge om tilskud til at etablere et partnerskab og udvikle en idé. I anden runde var der fokus på selve etableringen af partnerskabet og at udføre idéen. Også her kunne både danske og amerikanske kunstnere ansøge.

Denne evaluering fokuserer på styrker og svagheder ved DaNY Arts som projektmetode og undersøger hvordan projektmetoden har bidraget til at opfylde målene vedrørende netværk, knowhow og synlighed.

I forhold til det første mål om at skabe netværk viser evalueringen at der er blevet skabt solide netværk mellem danske og amerikanske kunstnere i en sådan grad at 85 % af tilskudsmodtagerne vurderer at DaNY Arts i høj eller i nogen grad har resulteret i varige kontakter. Derudover viser evalueringen at netværkene har bredt sig videre end de oprindelige partnerskaber, således at cirka to tredjedele af tilskudsmodtagerne vurderer at de vil igangsætte projekter i New York sammen med andre end den oprindelige partner eller med personer uden for partnerens netværk. Endelig viser evalueringen også at DaNY Arts har resulteret i projekter uden for New York for cirka en tredjedel af tilskudsmodtagernes vedkommende. Dertil kommer at projektet også har styrket netværk på institutionelt niveau mellem på den ene side Kunstrådet, Kunststyrelsen og Generalkonsulatet og på den anden side repræsentanter fra toneangivende kunstinstitutioner og centrale aktører på New Yorks kunstscene i kraft af American Advisory Group (AAG).

Målet for DaNY Arts var endvidere at kunstnerne skulle opnå viden og kompetencer til at agere på New Yorks kunstscene – og dette synes ifølge kunstnerne i høj grad at være opnået. Den væsentligste kilde hertil har netop været samarbejdet med den amerikanske partner. At kunstnerne selv har skullet være den initierende faktor og selv har skullet finde vej i kunstmiljøet – hvad angår aftaler med spillesteder og museer, kontakt til samarbejdspartnere, markedsføring, fundraising og meget mere – har givet tilskudsmodtagerne en solid og operationel viden om hvordan man agerer på kunstscenen i New York. Der er tale om en type viden som er skræddersyet til den enkelte kunstner, og som formentlig ikke var blevet realiseret hvis den initierende kraft havde været en centralt placeret kulturformidler. Endelig viser evalueringen også at DaNY Arts har givet deltagerne en række mere personlige kompetencer i form af et indblik i arbejdsvilkårene på en international kunstscene og dermed en værdifuld mulighed for at reflektere over arbejdsvilkårene i Danmark. På den måde har DaNY Arts også fungeret som en form for "kunstnerisk efteruddannelse" som også kommer kunstnernes arbejde på den nationale scene til gode.

Som et tredje og sidste mål ønskede man at øge synligheden af dansk kunst i New York og internationalt. Evalueringen viser at fire ud af fem tilskudsmodtagere mener at DaNY Arts i høj eller i nogen grad har bidraget til at øge deres synlighed i New York. På den måde har DaNY Arts netop synliggjort den enkelte kunstner på hans/hendes egne præmisser, men i kraft af DaNY Arts-projektets samlede omfang og kunstneriske tyngde har det også betydet en øget synlighed for Danmark som kunstmation. Dette ikke mindst fordi selve projektmetoden har været så banebrydende at det i sig selv har øget opmærksomheden om projektet. Det har med andre ord været virksomt at sænke flaget og sætte samarbejdet med den lokale kunstscene i centrum.

Evalueringen viser dog også at der er områder i rammerne og strukturen som man bør være opmærksom på, hvis man igangsætter et lignende projekt i New York eller andre steder.

For det første synes det altafgørende at der som under DaNY Arts er skabt ejerskab til projektet på den lokale kunstscene ved en grundig research i forhold til interesse for projektet og ved at etablere gode samarbejdsrelationer med centrale lokale aktører i form af fx et rådgivende organ som AAG.

For det andet bør man overveje om dele af vejledningen af de enkelte tilskudsmodtagere kan styrkes eller centraliseres, eftersom flere tilskudsmodtagere har givet udtryk for at der er gået meget tid fra den kunstneriske proces for at organisere praktiske forhold som rejseplanlægning, research, fundraising, visumansøgning og andet. Dertil kommer at den individuelle vejledning også medførte et markant pres på embedsværket. Det skyldes at det var svært på forhånd at vurdere behovet for serviceniveau og afsætning af ressourcer i forhold til et på det tidspunkt ukendt antal projekter og uden forhåndskendskab til projekternes karakter og størrelse. En anden model kunne være at styrke rammerne for erfaringsudveksling mellem tilskudsmodtagerne så de kan

støtte hinanden i forbindelse med ovenstående problemstillinger, hvilket samtidig ville styrke netværket mellem dem.

For det tredje bør Kunstrådet overveje betingelserne for fordelingen af tilskudsmidler i et lignende projekt. Evalueringen viser at økonomiske spørgsmål ifølge kunstnerne og embedsmændene har fyldt uforholdsmæssigt meget for tilskudsmodtagerne, idet langt de fleste fik under halvdelen af den støtte de havde ansøgt om. Dertil kommer at det var vanskeligt at opnå støtte fra amerikanske fonde på grund af pres på de amerikanske fonde og også fra danske fonde fordi de er vant til at kunstnere søger midler til at skabe et produkt, og ikke til en samarbejdsproces som det var tilfældet her.

For det fjerde bør man overveje længden af det samlede projekt og krav til afvikling af de enkelte projekter. Evalueringen viser at projekterne blev afviklet som "perler på en snor" i foråret 2007, men at der efterfølgende har været en vis kvantitativ afmatning. Det betyder at en del projekter faktisk ikke er afviklet endnu selvom DaNY Arts som projekt officielt blev afsluttet i maj 2008. I lyset af at netop DaNY Arts-projektets volumen har været en væsentlig faktor for synligheden af Danmark som kunstnation, bør man overveje at præcisere kravene til projekternes afvikling.

Endelig peger evalueringen for det femte på at der er behov for at diskutere begrebet opfølgning i sådanne netværksbaserede projekter. Projektmetoden kan på mange måder siges at have en selvindbygget opfølgning, eftersom evalueringen jo viser at kunstnerne allerede har igangsat nye projekter i New York og i andre lande, og at de har forventninger om at igangsætte flere. Det er dog stadig væsentligt at diskutere hvorvidt disse projekter skal støttes af Kunstrådets midler til internationale projekter. Dertil kommer at netværk skabt på et institutionelt niveau mellem medlemmer af AAG og Kunstrådet og Kunststyrelsen også skal vedligeholdes, eftersom de i nogen grad er grundlaget for de enkelte kunstners projekter. Derfor er det vigtigt at afklare hvordan man kan styrke og operationalisere begrebet opfølgning.

Samlet set synes DaNY Arts at have skabt væsentlige resultater i forhold til alle tre mål. Samtidig er kunstnerne tydeligvis splittet mellem på den ene side at værdsætte fleksibilitet og frihed og på den anden side at ønske en strammere styring af projekterne og en tættere vejledning. Dette skal ses i lyset af at kunstnerne netop gennem netværket har oplevet at få den største synlighed og knowhow, selv om det har betydet udfordrende arbejdsvilkår for nogle af dem.

Om evalueringen

Evalueringen er baseret på:

- intern evaluering fra Kunststyrelsen og Generalkonsulatet
- en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige tilskudsmodtagere
- personlige interview med ti udvalgte projektpartnere

- minigruppe-interview med AAG
- desk research.

Det har været EVA's opgave at stille sin metodiske og praktiske ekspertise til rådighed for at gennemføre evalueringen. Derimod ligger det ikke inden for EVA's område at levere en kunstfaglig vurdering af projekterne under DaNY Arts. Evalueringen drejer sig derfor udelukkende om hvilke konkrete resultater DaNY Arts har skabt, og om aspekter ved projektmetoden og dens implementering. Dvs. at det ikke er denne evaluerings formål at vurdere fx om de rigtige ansøgere fik tildelt tilskud, eller den kunstneriske kvalitet af de aktiviteter der er et resultat af tilskuddet.

Evalueringen er baseret på projekter der har fået tilskud i anden ansøgningsrunde, og relaterede projekter som er direkte knyttet til DaNY Arts. På grund af prioritering af ressourcer til evaluering er evalueringsdesignet tilrettelagt på en måde så evalueringen ikke direkte vurderer de afledte effekter af DaNY Arts. Fx spørger vi ikke de kunstnere som udelukkende fik tilskud i første runde, hvad de har fået ud af dette tilskud.

I forbindelse med prioritering af evalueringsdesignet blev en spørgeskemaundersøgelse blandt de amerikanske samarbejdspartnere fravalgt. De amerikanske samarbejdspartnere er dog inddraget i interviewene med de fem cases, ligesom de amerikanske samarbejdspartneres rolle i projektet blev diskuteret i interviewene foretaget med Generalkonsulatet. Data vedrørende kontakt til Kunststyrelsen og Generalkonsulatet skal dog tolkes i lyset af at det alene er de danske tilskudsmodtagere, som er inddraget i spørgeskemaundersøgelsen.

Der kan læses nærmere om formål, afgrænsning og grundlaget for evalueringen i appendiks C.

Rapportens opbygning

I kapitel 2 præsenteres de fem udvalgte cases hvis deltagere vi har interviewet. Formålet er at give inspiration til andre tilskudsmodtagere i lignende projekter.

Kapitel 3 behandler projektmetoden DaNY Arts, herunder hvad der kendetegner projektmetoden, og hvordan den er blevet implementeret i form af ansøgningsproces, vejledning, erfaringsudveksling, projektafvikling og finansiering.

Kapitel 4 fokuser på de partnerskaber og netværk som er blevet skabt i DaNY Arts, hvordan de er blevet skabt, og hvilke resultater man forventer af netværkene.

Kapitel 5 beskæftiger sig med kompetencer og knowhow, blandt andet hvilke typer af knowhow kunstnerne opfatter som vigtige, og hvordan de har tilegnet sig denne knowhow.

Kapitel 6 handler om synlighed, deriblandt hvilke former for synlighed der er vigtige for kunstnerne, og i hvilket omfang DaNY Arts har tilgodeset både national synlighed og synlighed for den enkelte kunstner.

Kapitel 7 omhandler de samlede resultater af DaNY Arts, hvordan man bør følge op på projektet samt projektmetodens svagheder og styrker.

I appendikserne finder man en samlet liste over anbefalinger, Kunstrådets projektbeskrivelse for DaNY Arts hvoraf målene for projektet fremgår, en gennemgang af evalueringens metodiske grundlag og Kunststyrelsen og Generalkonsulatets interne evaluering.

2 Fem udvalgte cases

PEN Danish/American Voices

Samarbejde mellem PEN American Center og Dansk PEN

PEN American Center afholder en årlig litteraturfestival, PEN World Voices, med deltagelse af prominente forfattere fra hele verden. Festivalen er et trækplaster for forlæggere, anmeldere, journalister og interesserede amerikanske læsere. Partnerskabet mellem PEN American Center og Dansk PEN har været centreret om danske forfatteres deltagelse i festivalen, og om at bringe amerikanske forfattere til Danmark. World Voices blev afholdt i april 2007 med to danske deltagere, forfatterne Janne Teller og Pia Tafdrup. De deltog begge i oplæsninger.

I december fandt returbesøget sted i Danmark hvor Dansk PEN fik besøg af forfatterne Rick Moody, Junot Diaz og Emmy Pérez. De deltog i tre forskellige arrangementer som kom i stand i samarbejde med henholdsvis Institut for Engelsk, Germansk og Romansk på Københavns Universitet, Dansk Forfatterforening og LiteraturHaus på Nørrebro. De tre arrangementer var en kombination af oplæsning, cafédebatter og interview og var hver især meget velbesøgte og havde deltagelse af flere danske forfattere og digtere. Derudover blev Emmy Pérez interviewet til P1, ligesom der var større interview med de andre forfattere i andre medier.

Begge parter i partnerskabet mener at der har været tale om et meget værdifuldt samarbejde. Forud for DaNY Arts var det gensidige kendskab mellem PEN American Center og Dansk PEN relativt overfladisk. Samarbejdet er blandt andet blevet videreført i form af to danske forfatteres deltagelse i World Voices i 2008, og desuden har de to parter samarbejdet om udarbejdelsen af et dansk PEN-magasin om amerikansk litteratur. Også de deltagende forfattere har skabt værdifulde netværk, bl.a. er der opstået et samarbejde mellem Merete Pryds Helle og Rick Moody. Derudover har de to forfattere der deltog i World Voices fået væsentlig knowhow idet de blev introduceret til omgangstone og samarbejdsformer på New Yorks litteraturscene.

Denne case er blandt andet med til at illustrere hvordan partnerskabet er blevet brugt til at få adgang til en eksisterende struktur i form af World Voices Festival. Det har skabt nogle særlige muligheder for en naturlig opfølgning på samarbejdet at der har været en struktur at videreføre samarbejdet i. Derudover viser denne case også at de amerikanske kunstners returbesøg i Danmark har haft stor værdi da danske læsere, forfattere og anmeldere sjældent har lejlighed til at møde amerikanske kunstnere.

NYC & CPH Joint Venture

Samarbejde mellem Joyce SoHo og Dansk Danseteater

The Joyce Theater er en af New Yorks mest prominente scener for moderne dans. The Joyce Theater har en mindre scene i kvarteret Soho hvor de huser en artist in residence-ordning som tillader koreografer at låne øvelokaler og få sparring i forbindelse med udviklingen af nye koreografier. Med støtte fra DaNY Arts tilbragte hele dansekompaniet fra Dansk Danseteater fire uger i oktober måned 2007 som en del af artist in residence-programmet på Joyce SoHo.

Kontakten mellem Dansk Danseteater og Joyce SoHo blev skabt ved opsøgende arbejde i New York. Selve mødet mellem Joyce og Dansk Danseteater var baseret på en vis grad af tilfældighed. Efter offentliggørelsen af Kunstrådets New York-satsning rejste manageren fra Dansk Danseteater til New York, gik til en række premierer, så flere forestillinger og løb så tilfældigt ind i den kunstneriske leder fra The Joyce Theater. Derefter blev bevillingen fra Kunstrådet et væsentligt instrument i forhold til at påbegynde et kunstnerisk samarbejde og ikke mindst lade Dansk Danseteater indgå i teatrets residence-ordning.

I perioden mellem første og anden ansøgningsrunde blev der brugt en del tid på at afstemme forventninger til hvordan Dansk Danseteater kunne "forme" den eksisterende ordning. Dansk Danseteater havde netop ønsker om at udvide residence-ordningen til også at indeholde egentlige forestillinger og samarbejde med andre koreografer. Udfaldet af dette blev at Dansk Danseteater brugte deres tid i residence-ordningen på intensivt at øve nye koreografier, samarbejde med en etableret koreograf, holde foredrag og undervise andre dansere. Derudover blev der gennemført tre forestillinger rettet mod det almene New York-publikum, ligesom der blev arrangeret særlige forestillinger for opkøbere o.l. Disse arrangementer kom i stand fordi Dansk Danseteater i forbindelse med opholdet i New York havde indgået en kontrakt med en agent som skal repræsentere kompagniet i USA.

Agenten sørgede for at der kom opkøbere fra teatre og festivaler fra hele USA. Endelig gik danserne til undervisning hos andre koreografer i New York.

En af de store udfordringer for Dansk Danseteater var at finde boliger til hele dansekompaniet, i alt 14 personer. Samarbejdet med The Joyce Soho var en uvurderlig hjælp i denne sammenhæng, idet teatret formidlede kontakt til udlejere og hjalp med andre praktiske ting.

Ifølge kontaktpersonerne på både Dansk Danseteater og The Joyce Soho var udbyttet af samarbejdet stort. Danserne fra Dansk Danseteater fik mulighed for at opleve hvad det vil sige at være moderne danser i New York, og hvor anderledes vilkårene for udøvende kunstnere er der. Både kompagniets manager og kunstneriske leder fik skabt vigtige netværk med andre koreografer og med en agent. Derudover blev Dansk Danseteater også synligt over for både et bredt publikum og anmeldere, fx blev kompagniet anmeldt i The New York Times. Som et resultat af opholdet er den kunstneriske leder blevet inviteret til at holde sommerseminar på Jacob's Pillow Dance Festival nord for New York, ligesom der arbejdes på at Dansk Danseteater skal sætte en forestilling op på The Joyce Theater.

Denne case illustrerer således hvordan en kunstnerisk aktør med erfaring på den internationale scene har brugt DaNY Arts som et rygstød til at få adgang til en etableret residence-ordning som det ellers ville være vanskeligt at få kontakt til, og hvordan kunstnerne ad den vej har skabt vigtige netværk og øget deres synlighed over for en veldefineret amerikansk målgruppe.

Floating Messages and Fading Frequencies

Samarbejde mellem Annie Gosfield og Esbjerg Ensemble (Frode Andersen)

Annie Gosfield og Frode Andersen fra Esbjerg Ensemble har siden 2006 arbejdet sammen om en multimedieopera der tager udgangspunkt i radiotransmissioner fra den danske modstandsbevægelse under 2. verdenskrig.

Annie Gosfield er projektets primære støttemodtager og kendte ikke sin samarbejdspartner, Frode Andersen, før projektet blev sat i gang. Kontakten mellem de to kunstnere kom i stand, da Annie Gosfield var i Danmark for at finde en dansk samarbejdspartner til projektet. Indledningsvis var det planlagt at teatret Holland House også skulle have deltaget, men sprang fra. Projektet har foreløbig løbet over to år og anslås først at være klar til opførelse i 2009.

Samarbejdet er indtil videre foregået sådan at Annie Gosfield har komponeret i New York og fremsendt sit arbejde til Frode Andersen. Der har kun været et enkelt fysisk møde mellem de to parter i startfasen, men der er planlagt en uges intensiv workshop i december 2008 i Esbjerg. Begge kunstnere giver udtryk for at samarbejdet har været meget givende og udviklende men også udfordrende. Den store geografiske og ikke mindst kulturelle afstand mellem kunstnerne har betydet at der har været behov for en del gensidig tilpasning for at kunne forstå hinanden og sikre en effektiv kommunikation. Dette er en af de medvirkende årsager til at projektet har haft så langtrukket et forløb.

Som nævnt gik Holland House ud af projektet. De to tilbageblevne parter mener at denne uplanlagte tilskæring af projektet har fremmet projektets kvalitet. Der lå ingen større kunstneriske uoverensstemmelser til grund for at Holland House forlod projektet, det beroede i højere grad på budgetmæssige omstændigheder som udelukkede en visuel dimension i projektet. Både Annie Gosfield og Frode Andersen betegner dette som en tilfældighed, men mener også at det betød en klarere fokusering mod det musikalske, hvilket i sidste ende har gjort samarbejdet nemmere.

Begge fremhæver at man i et tværatlantisk samarbejde ikke skal undervurdere hvor meget tid og hvor mange ressourcer der skal bruges på at udvikle projektet. Det gælder både i forhold til det praktiske samarbejde, men også om at få de kunstneriske ideer til at fungere. I og med at det kun er Annie Gosfield der har været i Danmark, er det selvsagt kun hende der har haft konkrete oplevelser med at udvide det kunstneriske netværk i forbindelse med projektet. Annie Gosfield beskriver at hun ikke længere opfatter Danmark som et sted hun bare skifter fly, men som et sted hun vil kunne iværksætte et projekt fordi hun nu har et tilstrækkeligt netværk til at påbegynde den proces. Selvom Frode Andersen ikke har været i New York endnu, har projektet på nuværende tidspunkt i hvert fald sikret ham en form for platform i New York gennem Annie Gosfield og hendes netværk.

Casen er med til at illustrere hvordan processen omkring projektet har været anderledes når støttemodtageren er amerikaner. Ligeledes er det et af de længstvarende projekter, hvilket blotlægger nogle andre processuelle og kunstneriske udfordringer som er betinget af at den kunstneriske skabelsesproces kan trække ud.

Cabaret [Tribunale]

Samarbejde mellem Line Felding og Kristine Siegel

Cabaret [Tribunale] er en moderne kabaret i form af et tværdisciplinært projekt bestående af billedkunst, performance og workshopper. Det fælles udgangspunkt for alle disciplinerne var en politisk tilgang til vores samtid. De deltagende kunstnere er både fra Danmark og USA. Kabareten er blevet opført både i New York og København. Begge steder spillede kabareten for fulde huse ved de fleste af forestillingerne.

Line Felding og Kristine Siegel der kender hinanden fra deres studietid, har begge forholdsvis begrænset erfaring med internationalt samarbejde. De har ikke selv været udøvende kunstnere i projektet, men er ideophavsmænd og har fungeret som kuratorer for projektet. Deres arbejde har bestået i at engagere de deltagende kunstnere, men de har ikke blandet sig i hvad den enkelte kunstner fremførte, eller hvordan. Dette har stået de enkelte kunstnere frit.

Projektet blev af begge tilskudsmodtagere beskrevet som meget hårdt og intensivt. Forestillingens 20 deltagere skulle rejse frem og tilbage mellem henholdsvis New York og København to gange. Af denne grund gik meget af projektet med simpel logistisk organisation, hvorfor det praktiske arbejde fyldte meget. Især har begge tilskudsmodtagere brugt mange kræfter på at få midlerne til at slå til. Både Line Felding og Kristine Siegel påpeger imidlertid at processen har givet dem begge professionel selvsikkerhed i arbejdet som kuratorer både i og uden for Danmark. Begge fremhæver flere eksempler på hvordan de andre projektdeltagere også har haft gavn af at deltage i et internationalt kunstprojekt. Det er fx muligt at se forbindelser til konkrete projekter som er kommet i stand i forlængelse af Cabaret [Tribunale], og som kører i dag mellem de øvrige projektdeltagere i New York og København.

Denne case illustrerer, hvordan et stort og tværdisciplinært projekt har fungeret i DaNY Arts' rammer i et tilfælde hvor tilskudsmodtageren ikke selv er den udførende kunstner. Det ses i denne forbindelse hvordan det ikke kun er tilskudsmodtagerne der drager nytte af DaNY Arts-konceptet, men potentielt alle der er i berøring med det konkrete projekt.

Global Village DK/NY

Samarbejde mellem Dalia Faitelson og Nili Belkind

Ideen til dette projekt opstod hos Dalia Faitelson der gennem længere tid havde ønsket at lave et musikalsk samarbejde med Nili Belkind. DaNY Arts-projektet gjorde det muligt at samle de bedste danske world-musikere til en opførelse med tilsvarende dygtige world-musikere fra New York. Ideen var at give den danske world-scene mulighed for at samarbejde internationalt med andre musikere. På denne måde skulle projektet skabe mulighed for at styrke world-scenen i Danmark og også internationalt. Projektet var centreret omkring to koncerter på Center Makor og Rose i januar 2007 med deltagelse af fire dansk-amerikanske musikerpar.

Som i nogle af de andre projekter har den geografiske afstand mellem parterne betydet at der har været et stort praktisk arbejde forbundet med at arrangere de danske musikeres besøg New York. I denne forbindelse fremhæver Dalia Faitelson at Nili Belkinds solide erfaring inden for branchen og i forhold til scenen i New York har været af stor vigtighed. Dette kendskab var været med til at sikre at projektet blev en realitet.

Selvom projektets forløb kan siges at være kort i den forstand at kunstnerne har tilbragt begrænset tid sammen og der kun har været en koncert, vurderer både Dalia Faitelson og Nili Belkind at der er blevet skabt et solidt grundlag for videre samarbejde mellem de deltagende kunstnere. Et videre samarbejde kommer dog til at bero på om det lykkes de enkelte kunstnere at skaffe midler til deres individuelle projekter. Det blev fremhævet at world-scenen ikke er en stærk scene rent finansielt, hvilket kan blive et problem for det videre samarbejde mellem kunstnerne. Nili Belkind anbefalede i den forbindelse at knytte netværkene til en institutionel struktur eller organisation, for derved at sikre deres beståen.

En af de centrale styrker ved projektet har været at de danske kunstnere fik en unik mulighed for at opleve hvilke forhold kunstnerne i New York arbejder under. Derudover arbejdede Nili Belkind meget bevidst med at øge synligheden af projektet ved at koncerten blev afholdt i forbindelse med Association of Performing Arts Presenters' konference (APAP). Det medførte blandt andet en artikel i det førende tidsskrift for verdensmusik, Global Rhythm.

Casen illustrerer således hvilke udfordringer der kan være i forbindelse med at organisere et projekt inden for en smal musikniche, men også hvordan et forholdsvis kort møde mellem disse musikere har skabt stort engagement i forhold til at arbejde sammen samt stor indsigt i hinandens arbejdsforhold.

3 Projektmetoden DaNY Arts

I dette kapitel ser vi på projektmetoden DaNY Arts og på hvordan projektmetoden er blevet implementeret. Men først en kort introduktion til projektmetodens kendetegn og DaNY Arts' deltagere.

DaNY Arts er et samarbejdsprojekt mellem danske og amerikanske kunstnere igangsat af Kunstrådet. Projektledelsen varetages af Kunststyrelsen i samarbejde med Generalkonsulatet. Projektet løb fra marts 2006 til maj 2008. Formålet med projektet var at give danske kunstnere mulighed for at få fodfæste i kunstmiljøet i New York.

DaNY Arts var fra starten tænkt som et forsøg med en ny projektmetode. DaNY Arts adskiller sig derfor på mange måder fra andre danske kulturudvekslingsprojekter. Tidligere danske præsentationer og festivaler har som regel været eventbaserede hvor afholdelsen af enkeltstående teaterforestillinger, koncerter, oplæsninger eller udstillinger har stået i centrum. Disse er så blevet kædet sammen af en overordnet event som fx det seneste danske kulturfestival i New York i 1999, Danish Wave 99. I Danish Wave 99 var en række kunstnere udvalgt til at optræde i New York. Generalkonsulatet fungerede som hovedoperatør, hvilket betød at der var forholdsvis begrænset kontakt mellem de danske kunstnere og den faglige amerikanske kunstscene – til gengæld opnåede Generalkonsulatet et solidt netværk som kulturoperatør. I denne metode var der med andre ord fokus på *kultureksport via produkt*.

Med DaNY Arts har Kunstrådet afvejet fra idéen om at arrangere fællespræsentationer af dansk kunst og kultur. I DaNY Arts er det ikke selve eventen der er det bærende element, men at opbygge netværk mellem kunstnerne. De enkelte projekter er blevet initieret direkte af kunstnere eller kulturinstitutioner som søger om tilskud til at opbygge et samarbejde. Metoden er altså tilrettelagt med altovervejende hensyn til den enkelte kunstners personlige behov for udvikling og udbygning af faglige netværk. Det betyder at der er fokus på *processen* i form af samarbejde, netværk og opnåelse af knowhow frem for det kunstneriske produkt. Denne metode fokuserer altså på *kulturudveksling via netværk*.

Et andet kendetegn ved DaNY Arts-projektmetoden er at ansøgningsprocessen har været delt op i to ansøgningsrunder. I første runde kunne både amerikanske og danske kunstnere søge om tilskud til at etablere et partnerskab og udvikle en idé. I anden runde var der fokus på selve etableringen af partnerskabet og på udførelsen af idéen. Ansøgningsfristen i første runde var for de danske kunstnere 10. marts 2006 og for de amerikanske kunstnere 1. maj 2006¹. Anden ansøgningsrunde havde frist den 1. september 2006 for både amerikanske og danske ansøgere.

Når vi i det følgende anvender termen projektmetode, henviser vi netop til at der er fokus på samarbejde, netværk og processer frem for produkter, og at ansøgningsfasen har været todelt. Karakteristika og styrker og svagheder ved projektmetoden vil blive uddybet i løbet af evalueringen.

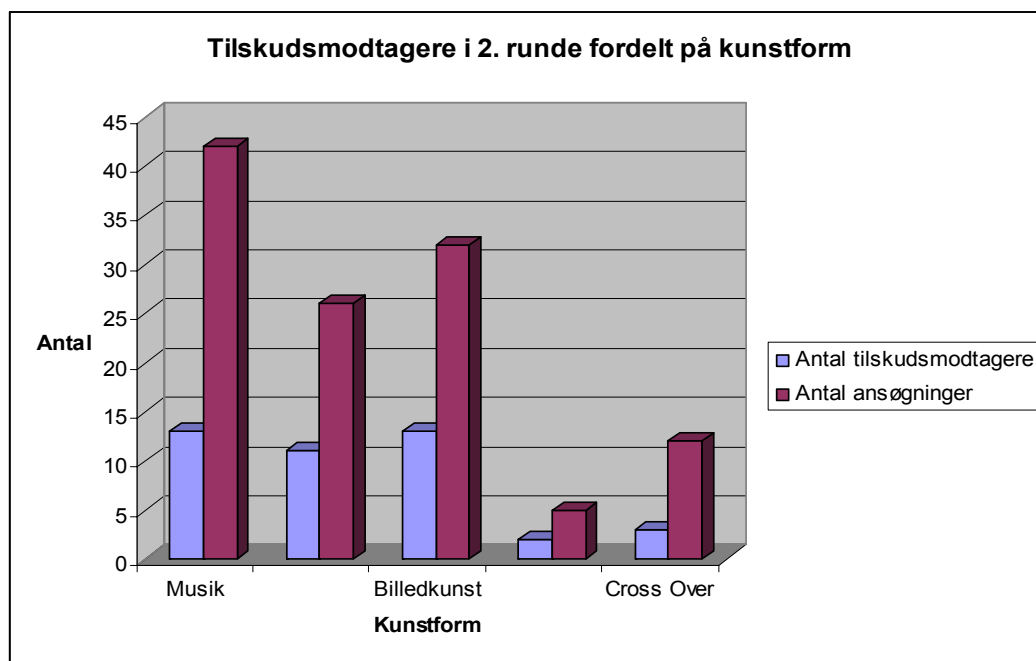
3.1 Deltagerne i DaNY Arts

Som nævnt ovenfor har der været to forskellige ansøgningsrunder. I første runde var det tildelte beløb maks. 20.000 kr. Der var 72 ansøgere som fik tilskud, heraf var 11 amerikanske ansøgere.

I anden ansøgningsrunde fik 42 tilskud, heraf fem amerikanske ansøgere. 26 ud af 42 tilskudsmodtagere i anden runde havde også modtaget tilskud i første runde. Det betyder at kun cirka en tredjedel af tilskudsmodtagerne fra første runde gik videre til anden runde. I den forbindelse vurderer Kunststyrelsen og Generalkonsulatet at et par af de projektforslag som ikke fik tilskud til deres projekt i anden runde, fik så meget ud af første rundes researchdel, at de har bygget videre på de etablerede netværk og igangsat samarbejdsprojekter med de oprindeligt identificerede partnere i New York med alternativ finansiering.

DaNY Arts har dækket fem forskellige kunstarter, nemlig scenekunst, billedkunst, musik, litteratur og cross over (tværkunstnerisk). Tilskudsmodtagerne fordeler sig sådan at der er en næsten ligelig fordeling på billedkunst, scenekunst og musik, mens litteratur og cross over kun er repræsenteret med henholdsvis to og tre tilskudsmodtagere. Som det også fremgår af figur 1, så var der dog kun få ansøgninger på de to områder.

¹ Ansøgningsfristen blev udsat for de amerikanske ansøgere på grund af den pludseligt opståede Muhammed-krise. Man ønskede at udsætte ansøgningsfristen for ikke at sætte ekstra fokus på dansk kultur.

Kilde: Oversigt fra Kunststyrelsen over tilskudsmodtagere i anden runde

Som tabel 1 viser, har deltagerne i DaNY Arts forskellig baggrund. 58 % har angivet at de er selvstændigt udøvende kunstnere, 36 % er projektorganisatorer eller kuratorer, mens 45 % er del af en gruppe eller et ensemble. Derimod er kun 15 % del af en organisation eller institution. Det skal bemærkes at der har været mulighed for at sætte kryds ved flere kategorier fordi kunstnerne godt kan udfylde flere roller og derfor summerer det ikke til 100 %.

Tabel 1
Kunstnernes baggrund

	Antal	Procent
Selvstændigt udøvende kunstner	19	58 %
Del af gruppe/ensemble	12	36 %
Projektorganisator/kurator	15	45 %
Organisation/institution	5	15 %
Andet	1	3 %
I alt (N = 33)		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

I spørgeskemaundersøgelsen er tilskudsmodtagerne også blevet spurgt hvor mange gange de har deltaget i internationale projekter. Tabel 2 viser at godt halvdelen af deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen må betegnes som erfarne hvad angår deltagelse i internationalt samarbejde eftersom 45 % har deltaget i internationalt kunstnerisk samarbejde mere end ti gange, og 16 % har deltaget mere end fem gange.

Tabel 2

Hvor mange gange har du tidligere deltaget i internationalt kunstnerisk samarbejde?

	Antal	Procent
Jeg har ikke tidligere deltaget i internationalt kunstnerisk samarbejde	2	7 %
1-2 gange	3	10 %
3-5 gange	7	23 %
6-10 gange	5	16 %
Mere end 10 gange	14	45 %
Total	31	100 %

I alt (31 = N)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere.

I de følgende afsnit vil vi undersøge nærmere om tilskudsmodtagernes kunstform, baggrund og internationale erfaringer har indflydelse på deres vurdering af DaNY Arts som projektmetode.

3.2 DaNY Arts' organisering

Som nævnt er DaNY Arts igangsat af Kunstrådet, med Kunststyrelsen og Generalkonsulatet som operatører på projektet. Derudover har der været tre væsentlige aktører i projektet.

Styregruppen

Kunstrådet etablerede en styregruppe bestående af kunstrådsformand Lars Liebst og generalkonsul Torben Gettermann fra New York med sekretariatschef Lone Ravn fra Kunststyrelsen som sekretær. Kulturattaché Irene Krarup deltog i møderne som generalkonsul Torben Gettermanns bisidder. Styregruppen havde det overordnede koordinerings- og budgetansvar og holdt i løbet af den toårige planlægningsfase otte heldagsmøder.

Det er Kunststyrelsens og Generalkonsulatets vurdering at projektet næppe kunne være gennemført hvis ikke projektets forskellige aktører havde været repræsenteret i så tæt et samarbejdsforum som styregruppen viste sig at blive. Styregruppen som operationelt organ sikrede fleksibel og hurtig aktion efterhånden som konturerne af det samlede projekt blev tydelige.

Kunstrådets udvælgelseskomité

Kunstrådet nedsatte en udvælgelseskomité bestående af medlemmer af rådet. Udvalgs-komitéen havde et godt kendskab til det danske ansøgerfelt, men kun begrænset kendskab til de amerikanske ansøgere eller partnere i projektet. AAG blev derfor et vigtigt rådgivende organ for udvælgelseskomitéen (se nærmere om AAG nedenfor). Selvom Kunststyrelsen og Generalkonsulatet vurderer at det måske havde været en fordel om den danske udvælgelseskomité havde besøgt New York forud for udvælgelsesprocessen for at orientere sig om kunstscenen der, så vurderer de at selve udvælgelsesprocessen fungerede optimalt. Kombinationen af udvælgelseskomitéens indgående kendskab til den danske kunstscene og AAG's tilsvarende kendskab til New Yorks kunstscene gav de bedste vilkår for at udvalgte de mest interessante projekter.

AAG og NYFA

Kunstrådet nedsatte på et tidligt tidspunkt i processen en gruppe af amerikanske fagfolk inden for kulturlivet med indsigt i den lokale kunstscene og med konkret viden om enkeltkunstnere. Gruppen af fagfolk kunne således stå til rådighed for projektet og bidrage til Kunstrådets viden om og vurdering af de amerikanske ansøgere. AAG bestod af i alt ni medlemmer med repræsentanter fra blandt andet amerikanske kulturinstitutioner og fonde.

I startfasen havde AAG desuden den vigtige opgave at informere potentielle amerikanske ansøgere om muligheden for at søge tilskud. AAG frarådede netop et bredt opslag om tilskudsmulighederne for amerikanske ansøgere, fx i pressen, da AAG forudså at Kunstrådet så ville modtage et overvældende antal ansøgere. Det er dog vigtigt at understrege at AAG's rolle i denne proces hele tiden var *rådgivende* i forhold til Kunstrådet, og at det var Kunstrådet som tog den endelige beslutning om hvordan tilskuddene skulle tildeles.

Konkret var gruppens mandat at:

- Orienterere deres respektive kunstscener om projekterne
- Rådgive Kunstrådets udvælgelseskomité i forbindelse med anden ansøgningsrunde
- Stå til rådighed som konsulenter for de udvalgte individuelle projekter såfremt der opstod et behov.

I minigruppeinterviewet med tre medlemmer af AAG, udtrykte de tre medlemmer at de i begyndelsen ikke var helt klar over hvilken rolle de skulle spille i projektet. Opgaven som AAG oprindeligt havde sagt ja til var netop at orientere egne kunstmiljøer samt bistå Kunstrådet i udvælgelsesprocessen. Derudover blev der lagt op til, at hvert enkelt AAG medlem efter eget ønske kunne fungere som konsulent for nogle af projekterne såfremt der opstod behov. Kunststyrelsen og Generalkonsulatet har dog erfaret at den type rådgivning, der var mest brug for, var konkret rådgivning og hjælp i forbindelse med visumansøgninger, praktik, finansiering og kulturforskelle. Spørgsmål som for den største dels vedkommende blev besvaret af Generalkonsulatet og Kunst-

styrelsens eget personale. Spørgeskemaundersøgelsen viser også at kun to af de adspurgte kan huske at de har været i kontakt med AAG, og at hele 18 personer slet ikke har hørt om AAG (se tabel 3).

Tabel 3
Har du eller din amerikanske partner været i kontakt med AAG?

	Antal	Procent
Ja	2	7 %
Nej	8	28 %
Har ikke hørt om AAG	18	64 %
Total	28	100 %

I alt (N = 28)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Minigruppeinterviewet peger på at AAG har spillet en væsentlig rolle som ambassadør for projektet idet gruppens medlemmer var med til at udbrede viden om projektet i deres netværk. En rolle som AAG-medlemmerne tydeligvis har påtaget sig som følge af DaNY Arts' nyskabende metode-tilgang og AAG's eget besøg i Danmark som bevirkede at gruppen følte sig yderligere oplyst om dansk kunst og tilknyttet DaNY Arts. AAG's store engagement kom bl.a. til udtryk i at de tre interviewede medlemmer alle gerne havde spillet en mere vejledende og coachende rolle i hele projektperioden. Det var dog ikke den type opgave AAG var intenderet, idet AAG's rolle primært var rådgivning i opstartsfasen af projektet.

Denne holdning skal ses i lyset af AAG's overbevisning om at netværk bliver mere levedygtige når de er koblet til en organisation eller en mere etableret struktur, end når de blot opstår mellem enkeltpersoner. AAG-medlemmerne mener at deres vejledning kunne have været med til at stimulere en sådan udvikling. AAG-medlemmerne er dog lønnede, og derfor bør fordele og ulemper ved at prioritere en øget inddragelse af AAG overvejes. Desuden kan tanken om at det er kunstnernes egne projekter og erfaringer som skaber den væsentligste knowhow være i modstrid med en øget inddragelse af AAG. Kunststyrelsen er dog ikke i tvivl om at man kunne have udnyttet AAG's store engagement endnu bedre hvis der ikke havde været begrænsede ressourcer. Set i det lys er det også vigtigt at Kunstrådet diskuterer hvordan man fremadrettet vedligeholder og følger op på det væsentlige netværk der er skabt mellem medlemmerne i AAG og Kunstrådet.

Foruden AAG etablerede Kunstrådet et samarbejde med en lokal organisation, *New York Foundation for the Arts* (NYFA), som er en halvoffentlig støtteorganisation for individuelle kunstnere i New York. NYFA skulle især i startfasen godkende projekterne lokalt i en slags medværtsskab. Som afslutning på den fælles planlægningsfase for DaNY Arts underskrev Kunstrådet en samar-

bejdsaftale med NYFA der peger i retning af et fremtidigt samarbejde mellem de to organisationer. Også denne aftale vil det være væsentligt at følge op på.

Samlet set har både AAG og NYFA spillet en vigtig rolle i forhold til at afsøge den lokale kunstscenes interesse i at deltage i et projekt som DaNY Arts. Kunststyrelsen og Generalkonsulatet vurderer således at det er altafgørende at tage de lokale partnere med på råd i startfasen for at sikre et lokalt ejerskab til projektet.

Anbefalinger vedrørende organisering i lignende projekter:

- Kunstrådet bør fastholde organiseringen med dels en operationel styregruppe, dels en stærk lokal samarbejdspartner som især i udvælgelsesprocessen kan bidrage med indsigt i den lokale kunstscene
- Kunstrådet og Kunststyrelsen bør diskutere muligheder for at følge op på det samarbejde som er skabt med AAG og NYFA (se nærmere i kapitel 7).

I det følgende afsnit vil vi se nærmere på ansøgningsprocessen – med særlig fokus på kunstneres vurdering heraf.

3.3 Ansøgningsprocessen

Som nævnt er metoden anvendt i DaNY Arts anderledes end de projektmetoder der sædvanligvis anvendes af Kunstrådet. Derfor er det særligt væsentligt at formål og krav til ansøgningen fremgår tydeligt af informationsmaterialet til ansøgerne. Tabel 4 viser at 62 % mener at dette i høj grad er tilfældet, mens 35 % mener at dette i nogen eller mindre grad er tilfældet.

Tabel 4**Formål, krav til ansøgning og vejledning: I hvilken grad er du enige i de følgende udsagn?**

		I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
Formålet med DaNY Arts fremgik af ansøgningsmaterialet?	Antal	18	8	2	1	29
	Procent	62	28	7	3	100
Kravene til ansøgningen fremgik tydeligt af ansøgningsmaterialet?	Antal	18	6	4	1	29
	Procent	62	21	14	3	100
Var der mulighed for at få vejledning fra Kunststyrelsen og/ eller Generalkonsulatet?	Antal	15	10	4	0	29
	Procent	52	35	14	0	100
I alt (N = 29)						

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

For flere af de interviewede kunstnerne fremgik det heller ikke tydeligt af ansøgningsmaterialet hvordan det skulle forstås at tilskuddet blev givet til den kunstneriske proces, og i hvilken grad der var krav til et produkt. Ifølge Kunststyrelsen har det afstedkommet en stor rådgivningsbyrde at forklare kunstnerne at der vitterlig ikke var et produktkrav til projekterne, og at de derfor fx ikke kunne risikere at skulle betale penge tilbage hvis samarbejdet eller netværket ikke materialiserede sig i konkrete produkter.

Flere af de interviewede vurderer at ansøgningsbyrden er mindre for institutioner og organisationer idet de pågældende personer kan skrive ansøgningen som et led i deres (lønnede) arbejde. En anden fordel for institutioner er at de har bedre mulighed for at professionalisere selve ansøgningsprocessen. I den forbindelse påpegede AAG at det kunne være hensigtsmæssigt at inddrage kriterier om at ansøgerne skulle repræsentere både erfarne og mindre erfarne ansøgere, såvel som individuelle ansøgere, organisationer og grupper, for at sikre forskellige typer af ansøgere. På den måde ville man også skærpe opmærksomheden om at forskellige typer af ansøgere havde forskellige udgangspunkter for at udarbejde en god ansøgning og et godt netværk. Puljen kunne også deles op så forskellige grupper med forskellige vilkår ikke kæmper om de samme midler.

De interviewede tilskudsmodtagere vurderer samstemmende at ansøgningsprocessen har været forbundet med et stort tidspres. Det har påvirket researchfasen på den måde at flere tilskudsmodtagere oplevede at tiden udelukkende gik med at finde de rigtige partnere frem for at udvikle ideer sammen. Nogle ansøgere beretter også at det mere var en tilfældighed at de kom i kontakt med gode partnere, end et spørgsmål om systematisk afdækning. Andre gav udtryk for at

der var meget knap tid til at udvikle ideen efter at partnerskabet var blevet dannet, hvilket gjorde det vanskeligere at estimere tidsforbrug, ressourcer mv.

Tidspresset skyldtes i høj grad projektets timing idet researchfasen for en stor dels vedkommende lå i sommerferien hvor det dels var vanskeligt at komme i kontakt med folk, dels var mere omkostningsfuldt at rejse. Kunststyrelsen og Generalkonsulatet er bevidst herom, og den uheldige timing skyldes blandt andet forsinkelser på grund af sammenfaldet med tegningsagen. Kunststyrelsen erkender endvidere at man med fordel kan forlænge researchfasen for netop at sikre at der dannes solide netværk.

Et væsentligt kendetegn ved DaNY Arts er som nævnt at det har været muligt for amerikanske kunstnere at søge tilskud og være initiativtagere til samarbejdsprojekter med danske kunstnere. I den forbindelse arrangerede Kunststyrelsen et besøgsprogram for potentielle amerikanske ansøgere i august 2006. Ifølge Kunststyrelsen bidrog dette besøg til øget synlighed for DaNY Arts i New York, idet de ca. 20 amerikanske gæster efter hjemkomsten til New York berettede begejstret om den danske kunstscene og den modtagelse de havde fået. Generalkonsulatet og Kunststyrelsen vurderer at selvom flere af de deltagende amerikanere endte med ikke at indgå i DaNY Arts-projektet, er de forblevet en del af det danske netværk i New York og har i flere omgange selvstændigt engageret dansk kunst i deres projekter. Desuden fungerer disse kontakter gerne som rådgivere for Generalkonsulatet i det daglige kulturarbejde.

Ifølge Kunststyrelsen og Generalkonsulatet er der ingen tvivl om at researchdelen som separat ansøgningsrunde er et velfungerende element i kulturudvekslingsinitiativer der søger større forankring på modtagerlandets kunstscene. De mener at de danske kunstnere og kulturinstitutioner er de bedste til at vurdere om en udenlandsk partner har de rigtige fysiske og publikums-mæssige rammer og den rigtige indstilling og æstetiske tilgang til en fælles proces. Men for Kunststyrelsen og Generalkonsulatet er der heller ikke nogen tvivl om at udfordringen for deltagerne er stor, når man som dansk kunstner måske for første gang skal begå sig i New York. Det kræver grundig vejledning, hvilket vil blive behandlet i afsnit 4.4.

Anbefalinger vedrørende ansøgningsprocessen i lignende projekter:

- Kunstrådet og Kunststyrelsen bør videreudvikle modellen med en indledende ansøgningsrunde og styrke rådgivningen til kunstnerne i researchdelen
- Kunstrådet bør fortsat arbejde med ansøgningsmuligheder for repræsentanter fra begge lande i lignende udvekslingsprojekter eftersom det er med til at øge forankringen i modtagerlandet.

3.4 Kunststyrelsens og Generalkonsulatets rolle

Generalkonsulatet i New York var af den opfattelse at repræsentationens måske vigtigste rolle under DaNY Arts var den vejledning om den lokale kunstscene som blev givet til de danske kunstnere umiddelbart før, under og efter disses research-rejser til New York i foråret og sommeren 2006. Generalkonsulatet blev også det sted hvor en del af projekterne fik det sidste realitetstjek og i den forbindelse vejledning om praktiske ting fx ansøgningsfrister for visum og diverse tilladelser.

Af tabel 4 ovenfor fremgår det i hvor høj grad tilskudsmodtagerne vurderer at der var mulighed for at få vejledning i forbindelse med udformningen af ansøgningen. Cirka halvdelen mener at dette i høj grad var tilfældet, mens den anden halvdel mener at det var tilfældet i nogen eller mindre grad. Dette understøttes af interviewene med deltagerne i de fem udvalgte cases, hvor nogle oplyste at de havde en god og nær kontakt til Kunststyrelsen og Generalkonsulatet, mens andre blev frustrerede over ikke at kunne få hjælp til spørgsmål om især finansiering og visumansøgning. Tabel 5 viser desuden at 25 af de 33 som har besvaret spørgeskemaet, har været i kontakt med Kunststyrelsen, mens 17 af de 33 har været i kontakt med Generalkonsulatet.

Tabel 5
I hvilken grad har du været tilfreds med den vejledning du har modtaget i forbindelse med ansøgningen?

		Kunststyrelsen	Generalkonsulatet
Tilfreds	Antal	16	8
	Procent	52	47
Overvejende tilfreds	Antal	6	3
	Procent	34	18
Overvejende utilfreds	Antal	3	4
	Procent	14	23
Utilfreds	Antal	0	2
	Procent	0	12
	Antal	25	17
	Procent	100	100

I alt (N = 25, 17)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Tabellen viser at der blandt dem som har fået vejledning fra henholdsvis Kunststyrelsen og Generalkonsulatet er overvejende tilfredshed med den modtagne vejledning, men at der også er en gruppe som har været overvejende utilfreds eller utilfreds, henholdsvis 14 % og 35 %. Ifølge både interview og kommentarer i spørgeskemaet skyldes dette en opfattelse af at der ikke har væ-

ret klarhed over hvor meget vejledning man kunne forvente, og i hvor høj grad kunstnerne forventedes at skulle stå på egne ben (se nærmere herom i kapitel 6: Kompetencer og knowhow).

Vi har undersøgt om der er sammenhæng mellem kunstnerens erfaring med at arbejde internationalt og deres vurdering af den modtagne vejledning, og det viser sig ikke umiddelbart at være tilfældet. Dog fremsætter nogle mindre erfarne tilskudsmodtagere ønske om en tættere vejledning i forhold til at udvikle projektet. Desuden tyder interviewene og kommentarerne i spørgeskemaet på at der har været en vis forvirring over hvem kunstnerne skulle kontakte i Kunststyrelsen fx de faglige centre eller international koordination. Kunststyrelsen og Generalkonsulatet peger i deres interne redegørelse på at man ved lignende projekter måske bør præsentere personer bag projektet og vejledningsmuligheder nærmere fx ved en række indledende fællesmøder, så alle deltagere får mulighed for lære de centrale personer at kende. Dette gælder måske især staben på den involverede repræsentation i udlandet, da mange deltagere ikke kan forventes at have erfaring med at benytte sig af hjælp fra denne side.

Embedsmændenes arbejdsbyrde

En ting er tilskudsmodtagernes oplevelse af vejledningen, noget andet er embedsmændenes arbejdsbyrde i forbindelse med denne vejledning. Kunststyrelsens og Generalkonsulatets interne evaluering viser at vejledningsarbejdet har været tidskrævende fordi der er tale om individuelle projekter. Særligt har spørgsmål om supplerende tilskud været tidskrævende, ligesom spørgsmål om kommunikation med amerikanerne, kulturelle forskelle mellem Danmark og USA i forhold til organisationsstrukturer og finansieringsmuligheder samt konkretisering af projekterne i lyset af både praktiske og konceptuelle betingelser for kunstnerisk arbejde i New York har udgjort en stor arbejdsopgave på Generalkonsulatet.

Desuden har det vist sig at flere kunstnere som fik tilskud i første fase men ikke i anden fase, har valgt at søge alternative midler og dermed igangsætte deres projekter alligevel. Kunststyrelsen og Generalkonsulatet har i disse tilfælde fortsat vejledningen, idet det er vanskeligt at afvise projekter, når de pågældende kunstnere gerne vil føre deres ideer ud i livet. Denne praksis harmonerer desuden godt med projektets overordnede mål, men skaber særlige udfordringer med hensyn til at estimere tidsforbruget i forbindelse med projektvejledning.

Samlet set har embedsmændene i DaNY Arts i stort omfang fungeret som coaches og vejledere og søgt at hjælpe de enkelte kunstprojekter bedst muligt på vej, samtidig med at kunstnerne har bevaret deres eget initiativ. I modsætning til fx Danish Wave 99 er der ikke tale om en afgrænset event, og dette forlænger rådgivningsfasen i en udstrækning som ikke kan forudsiges. Kunststyrelsens vurdering er derfor også at selvom man gjorde nogle af vejledningsaktiviteterne fælles i form af flere informationsmøder, så ville man ikke kunne undgå en høj grad af individuel vejledning i et projekt som DaNY Arts.

Erfaringsudveksling på tværs

Under de første interview med deltagerne i de fem cases havde de alle et relativt begrænset kendskab til at de var en del af det samlede projekt DaNY Arts. De havde ligeledes et begrænset kendskab til projektets samlede mål, ligesom kun enkelte havde kendskab til de andre projekter som har fået tilskud. I forlængelse heraf viser spørgeskemaundersøgelsen at cirka halvdelen af tilskudsmodtagerne mener at Kunststyrelsen og Generalkonsulatet i høj eller nogen grad har spillet en rolle for at sikre erfaringsudveksling mellem ansøgerne, mens den anden halvdel mener at det er sket i mindre grad eller slet ikke.

Af tværgående aktiviteter kan nævnes en kalender på Internettet over DaNY Arts' aktiviteter, ligesom orienteringsmødet, åbningsarrangementet og kunstnernes mulighed for at deltage i pressemødet kan ses som yderligere netværksskabende aktiviteter. Generalkonsulatet forsøgte derudover at arrangere nogle fælles aftener for DaNY Arts' deltagere. Dette måtte dog opgives da de danske deltageres ophold i New York tidsmæssigt lå for spredt til, at der på noget tidspunkt var mere end et par enkelte projekter i byen. I det hele taget synes projekternes afvikling en væsentlig udfordring for at imødekomme ønsket om mere erfaringsudveksling (se mere i afsnit 3.5 om projekternes afvikling nedenfor).

Tabel 6

I hvilken grad mener du at Kunststyrelsen og Generalkonsulatet har spillet en rolle for at sikre erfaringsudveksling mellem ansøgerne?

	Antal	Procent
I høj grad	7	24 %
I nogen grad	8	28 %
I mindre grad	8	28 %
Slet ikke	6	21 %
Total	29	100 %
I alt (N = 29)		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

De uddybende kommentarer i spørgeskemaet viser at flere kunstnere anbefaler flere tværgående aktiviteter. En af tilskudsmodtagerne foreslår fx "et erfaringsudvekslingsmøde, ganske uformelt men alligevel med invitation til alle deltagere. Her kunne vi så stille hinanden spørgsmål og udveksle erfaring". Omvendt mener en anden tilskudsmodtager "at kunststyrelsen og Generalkonsulatet har udført deres opgave rigtigt ved at yde økonomisk tilskud, pr-vejledning og i det hele taget har vist interesse for projektet. Ellers mener jeg det er vigtigt at have frie hænder som ordningen også har tilbudt til at lade projektet udvikle sig i sit eget tempo og sin selvstændige ret-

ninger". Der er altså ikke en entydig konklusion på om erfaringsudveksling og central vejledning bør fremmes.

Anbefalinger vedrørende projektledelse i lignende projekter:

- Kunstrådet og Kunststyrelsen bør afklare forventningerne til hvor meget vejledning et projekt kan forvente og fastsætte et forventet serviceniveau i Kunststyrelsen og Generalkonsulatet
  - Kunstrådet og Kunststyrelsen bør overveje om der skal igangsættes flere tværgående aktiviteter for at fremme erfaringsudveksling mellem tilskudsmodtagerne, fx flere indledende fælles orienteringsmøder.
  - Kunststyrelsen bør sikre at der er overensstemmelse mellem det fastsatte serviceniveau og de afsatte ressourcer i Kunststyrelsen og Generalkonsulatet.
  - Kunststyrelsen bør sikre at der er klart definerede kontaktpersoner, og at tilskudsmodtagere er blevet introduceret til forskellige rådgivningsmuligheder, herunder de relevante repræsentationer i udlandet
-

3.5 Projekternes afvikling

Ifølge Generalkonsulatet er en tredjedel af projekterne ikke blevet gennemført ved DaNY Arts' officielle afslutning i maj 2008. Eftersom tanken bag projektet har været at der skal være fokus på processen frem for produktet, har Kunststyrelsen og Generalkonsulatet ikke stillet krav om at tilskudsmodtagerne skulle informere om fremgangen i projektet, men blot om at de skulle sende en eventuel invitation til åbningen af udstillingen, koncerten, mv.

I foråret 2007 blev projekterne ifølge Generalkonsulatet afviklet "som perler på en snor". Generalkonsulatets indtryk er at der herefter er en vis mathed at spore blandt de resterende projekter. Dette indtryk stemmer overens med at den væsentligste grund til at otte tilskudsmodtagere ikke har besvaret spørgeskemaet er, at de ikke har afviklet deres projekt endnu. Kunststyrelsen og Generalkonsulatet har dog ikke villet opsøge disse projekter, dels fordi det ikke har været en del af tilskudsformen at kontrollere projekterne, dels fordi der ikke har været afsat ressourcer dertil.

Af de fem udvalgte cases er fire af projekterne blevet afviklet. Grunden til at det femte projekt ikke er blevet afviklet, er dels at en partner sprang fra undervejs i forløbet, dels at de to partnere har skullet vænne sig til hinandens arbejdsform. Den danske partner erkender også at der er visse ulemper ved ikke at afvikle et projekt samtidig med de andre, eftersom man i så fald ikke kan udnytte de muligheder som ligger i DaNY Arts som samlende ramme så som fælles markedsføring.

Projekternes afvikling har betydning både for erfaringsudveksling og vejledning og, som det vil fremgå af kapitel 6, i høj grad for synligheden. Derfor er det interessant at diskutere om Kunststyrelsen og Kunstrådet med fordel kunne have lagt nogle fastere rammer for projekternes afvikling. Ifølge Generalkonsulatets og Kunststyrelsens interne evaluering kunne varigheden af DaNY Arts under ingen omstændigheder have været mindre end halvandet år, da planlægningshorisonten i sådanne procesorienterede forløb altid vil være længere end ved afviklingen af en række færdige kunstneriske præsentationer inden for en typisk festivalramme. Hvis man ønsker at bevare overblikket over hvert enkelt projekt, er det dog en lang periode at fastholde styringen med det overordnede projekt. Hvis Kunstrådet derimod ønsker at give de enkelte projekter og kunstnere bedst mulige arbejdsvilkår, var de 21 måneder fra det øjeblik DaNY Arts-deltagerne blev identificeret og kunne gå i gang, til de skulle afslutte regnskaber, ifølge Generalkonsulatet et meget passende tidsrum. Konkluderende synes det vigtigere at overholde de fastsatte frister end at forkorte selve projektperioden.

Man bør også have for øje at Kunststyrelsen gerne ser at projekter i videst muligt omfang gennemføres inden for et Kunstråds beskikkelsesperiode, således at et og samme Kunstråd allokerer midler til igangsættelse, gennemførelse og opfølgning.

Anbefalinger vedrørende afvikling af lignende projekter:

- Kunstrådet og Kunststyrelsen bør overveje om der skal være mere eksplicite krav til projekternes afvikling så de bedre kan udnytte at være en del af det overordnede projekt, og så man dermed opnår perler på en snor-effekt (se kapitel 6 om synlighed).

3.6 Finansiering

Samlet set har Kunstrådet afsat 9,50 mio. kr. til projektet, mens der var ansøgninger for totalt set 46,7 mio.kr. Kunstrådet udvalgte som nævnt 42 projekter og nedenstående tabel 7 viser hvor meget de enkelte projekter har modtaget i tilskud i 2. runde. En tredjedel af tilskudsmodtagerne har modtaget under 100.000 kr., en anden tredjedel har modtaget mellem 100.000 og 200.000 kr., mens den sidste tredjedel har modtaget fra 200.000 og op til mere end 500.000 kr.

Tabel 7
Projekter fordelt på antallet af tilskudskroner i anden runde

Kr.	Antal	Procent
0-100.000	13	33 %
100.000-200.000	12	31 %
200.000-300.000	6	15 %
300.000-400.000	3	8 %
400.000-500.000	2	5 %
500.000-	3	8 %
Total	39	100 %
I alt (N = 39)		

Kilde: Oversigt fra Kunststyrelsen over tilskudsmodtagere.

Spørgeskemaet viser endvidere at langt størstedelen af tilskudsmodtagerne ikke har modtaget det ansøgte beløb – helt præcist gør det sig gældende for 24 ud af de 26. Af disse 24 angiver flertallet at de har fået under halvdelen af det tilskud som de havde ansøgt om. Det stemmer overens med at Kunstrådet havde valgt kun at give få projekter mere end 50 % af den ansøgte finansiering i anden ansøgningsrunde. Denne beslutning tog udgangspunkt i at AAG, over for Kunstrådets udvælgelseskomité, havde givet udtryk for at det ville være relativt nemmere for projekterne at opnå supplerende midler fra amerikansk side.

Som tabel 8 viser, er det kun lykkedes knap halvdelen af tilskudsmodtagerne at få delvis alternativ finansiering ud over det oprindeligt ansøgte beløb, mens den anden halvdel ikke har fået andet økonomisk tilskud. Kommentarerne i spørgeskemaet viser at tilskudsmodtagerne grundlæggende har valgt to forskellige tilgange for at imødekomme manglende finansiering. Enten har de tilpasset projektet ved fx at afholde færre koncerter eller sløjfe returdelene så de amerikanske kunstnere ikke kom til Danmark, eller også har de udbetalt mindre i løn til de deltagende kunstnere hvoraf flere har arbejdet gratis.

Tabel 8**Har du/I fået andet tilskud som har dækket det resterende budget på projektet?**

	Antal	Procent
Ja	1	3 %
Delvist	13	45 %
Nej	15	52 %
Total	29	100 %

I alt (N = 29)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Dette underbygges også af interviewene med deltagerne i de fem cases. I PEN-samarbejdet valgte man eksempelvis at den danske koordinator ikke skulle deltage i festivalen i NY som planlagt. Dette ville ifølge vurderingen ellers have fremmet mulighederne for at videreformidle erfaringerne til andre danske forfattere. I Floating Messages and Fading Frequencies medførte at en af samarbejdspartnerne faldt fra. Endelig brugte projektet Cabaret [Tribunale] mange ressourcer på at søge alternative tilskud – dog uden større held – hvorfor projektet endte med i høj grad af at være afhængigt af gratis arbejdskraft, privat indkvartering og hvad kuratorerne kalder "en spejdermentalitet blandt alle de deltagende kunstnere".

AAG er af den opfattelse at der bør tages forskellige hensyn hvad angår uddeling af tilskud i de to runder. AAG vurderer at det er mest hensigtsmæssigt i første runde at dele bredt ud, mens man ved at koncentrere pengene i anden runde kunne opnå et mere robust resultat. Et medlem af AAG udtaler således at princippet om at give færre midler til flere ansøgere er farligt, eftersom tilskudsmodtagerne får "just enough money to fail – not little enough to say no thank you – but not enough to feel good about".

Tabel 9**Hvor meget vurderer du at de økonomiske forhold har fyldt af den samlede arbejdstid?**

	Antal	Procent
0-10 %	9	36 %
11- 20 %	6	24 %
21-30 %	6	24 %
Mere end 30 %	4	16 %
Total	25	100 %

I alt (N = 25)

Kilde: Spørgeskema blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Flere af de interviewede giver udtryk for at de har brugt meget tid på at finde alternativer i forhold til rejseplanlægning og andre praktiske rammer. Det betyder at de har brugt mere tid på projektstyring end de havde forventet, hvilket igen har betydet mindre tid til at fokusere på den kunstneriske proces. I forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen er tilskudsmodtagerne blevet bedt om at svare på hvordan deres tid fordeler sig på en række kategorier som økonomiske forhold, etablering af partnerskab mv. Tabel 9 viser at 40 % vurderer at økonomien har fyldt mere end 20 % af deres samlede arbejdstid i forbindelse med projektet. AAG understreger at det er vigtigt fra starten at informere om reglerne for at modtage tilskud, fx om det forventes at man søger medfinansiering. I det hele taget mener AAG at budgetvurderinger spillede en (uforholdsmæssig) stor rolle for vurderingen af ansøgningerne i forhold til en helhedsvurdering af netværkenes levedygtighed.

I interviewene med deltagerne i de fem cases er der dog ingen som vurderer at økonomien direkte har haft negative konsekvenser for kvaliteten af projektet, derimod vurderer de at det har ændret projekternes form. Flere mener at det ville have skabt bedre arbejdsvilkår for kunstnerne hvis der havde været mindre fokus på økonomien. To af de interviewede projektpartnere påpeger at Kunststyrelsen med fordel kunne have gjort fonde og andre kilder til alternativ finansiering opmærksom på DaNY Arts og deltagernes vilkår. De pågældende projektpartnere erfarede at det var vanskeligt at søge penge til et projekt som var under udvikling – og at projektet skulle ses som en proces var netop grundvilkåret i DaNY Arts. Det sene tidspunkt på året medførte endvidere at mange amerikanske fonde allerede havde uddelt deres midler. I denne forbindelse vurderer Generalkonsulatet at amerikanske kunstnere og kulturinstitutioner typisk lægger meget langsigtede fundraising-strategier for deres aktiviteter med henblik på at få del i de altid stærkt begrænsede private kulturmidler i USA, og at det var de færreste kulturinstitutioner som havde medtaget DaNY Arts-projektet i disse strategier. Det betød ifølge Generalkonsulatet ikke at man fra amerikansk side var uvillig til at bidrage med ressourcer og økonomiske midler, men at Kunstrådets begrænsede bevillinger skabte større behov end der kunne trækkes ud af de amerikanske fondes budgetter.

En yderligere vanskelighed bestod i at andre danske fonde næsten samtidig modtog ansøgninger om medfinansiering fra tæt ved samtlige 42 udvalgte projekter, hvilket resulterede i at ganske få opnåede støtte. I forlængelse heraf foreslår Kunststyrelsen at man i lignende projekter laver en samlet ansøgning til de danske fonde på vegne af Kunstrådet, i hvilket tilfælde DaNY Arts som helhed ville have opnået støtte frem for de enkelte projekter. På den måde har de tilskudsgivende fonde også mulighed for at promovere sig i forbindelse med den pågældende opgave, fx ved at få trykt deres logo på det officielle informationsmateriale.

Anbefalinger vedrørende finansiering i lignende projekter:

- Kunstrådet bør lave en tilskudsstrategi som vurderer hensigtsmæssigheden af hvordan pengene fordeles i forhold til antallet af projekter, tilskudssummen og fordelingen på forskellige kategorier af tilskudsmodtagere set i forhold til formålet med projektet
  - Kunstrådet og Kunststyrelsen bør sikre at der er klart definerede regler for at opnå finansiering, herunder forventninger til medfinansiering.
  - Kunstrådet og Kunststyrelsen bør overveje at forhåndsinformere fonde og andre alternative finansieringskanaler eller alternativt udforme en ansøgning på vegne af Kunstrådet til det samlede projekt.
-

4 Partnerskab og netværk

Jeg bruger min kontaktperson i New York til at vurdere andre fremtidige samarbejdspartnere og på den samme måde bruger hun mig. På den måde flettes vi ind i hinandens netværk (dansk tilskudsmodtager).

Grundtanken i DaNY Arts er at de danske kunstnere skal etablere et samarbejde med en partner fra de etablerede kunstmiljøer i New York og gennem arbejdet med fælles projekter få kontakt med faglige netværk og erfaring med at arbejde på en af verdens helt centrale kunstscener. Det er derfor også et erklæret mål med DaNY Arts at der skal etableres varige faglige netværk mellem danske og amerikanske kunstmiljøer.

Først og fremmest er det interessant at undersøge hvordan partnerskabet med den amerikanske partner er blevet etableret. Som tabel 10 viser kendte over halvdelen deres partner i høj grad eller i nogen grad før de igangsatte samarbejdet, mens kun 11 % slet ikke kendte deres partner.

Tabel 10
I hvilken grad kendte du din amerikanske partner før I fik tilskud til at samarbejde af DaNY Arts?

	Antal	Procent
I høj grad	7	25 %
I nogen grad	8	29 %
I mindre grad	10	36 %
Slet ikke	3	11 %
Total	28	100 %
I alt (N = 28)		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

De fem cases viser at partnerskabet er opstået på forskellig vis enten båret af tilfældigheder, som da Annie Gosfield kom til Danmark uden at have en ide om hvad hun ville lave og lod sig inspire-

re af mødet med forskellige danske musikere. Eller som Nili Belkind og Dalia Faitelson som altid havde ønsket at arbejde sammen, men ikke økonomisk havde haft mulighed for det. Eller endelig som Dansk Danseteater som tog til New York for "bevidst at løbe ind" i Joyce SoHo eftersom Dansk Danseteater havde fået indtryk af dem som den mest interessante mulige samarbejdspartner. Der er altså ikke én formel for hvordan det gode partnerskab opstår.

En ting er kontakten til partneren, noget andet er at etablere et bredere netværk som kan medføre et fremtidigt engagement på New Yorks kunstscene. Generalkonsulatet har således oplevet "at det har været en øjenåbner for mange af de deltagende danske kunstnere, at finde hoveddøren til netværket og konstatere at der åbner sig en masse muligheder". Der er forskel på størrelsen af netværket i henholdsvis København og New York, men er man først en del af dette netværk, betyder størrelsen mindre da det også i New York er af stor betydning at få adgang. Tabel 11 viser netop at 70 % af de adspurgte vurderer at den amerikanske partner har været den primære kilde til at opnå kontakt med et bredere netværk.

Tabel 11

Hvem har været den primære kilde til at kunstnerne har opnået kontakt med andre end den amerikanske partner?

	Antal	Procent
Den amerikanske partner	19	70 %
Kunststyrelsen	1	4 %
Generalkonsulatet	1	4 %
Kunstneren selv	3	11 %
Andre	3	11 %
Total	27	100 %
I alt (N = 27)		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden runde.

Dette er også udtryk for at kunstnerne netop ikke havde den rette knowhow og viden da de etablerede partnerskaberne. Ifølge Generalkonsulatet ville mange af tilskudsmodtagerne i dag sige: "jeg skulle ikke have været sammen med den pågældende partner, men i stedet have været sammen med den og den". I det tilfælde sker der en sammensmeltning mellem målene om netværk og knowhow, idet kunstnerne bruger deres erfaringer fra partnerskabet til at forholde sig kritisk til fremtidige samarbejdspartnere og netværk.

Spørgeskemaundersøgelsen er med til at underbygge at der ikke alene er skabt kontakt til samarbejdspartneren, idet flertallet af deltagerne i DaNY Arts vurderer at de har etableret varige kontakter med andre relevante personer i New York end deres oprindelige samarbejdspartner. Såle-

des viser tabel 12 at 85 % i høj eller nogen grad mener at have etableret varige kontakter, mens 14 % mener at det er tilfældet i mindre grad. En af de interviewede kunstnere beskriver netop hvordan netværket åbner sig via den første kontakt, hvordan denne kontakt leder til den næste, og hvordan dette fortsætter i en slags netværkets inerti.

Tabel 12

I hvilken grad har du etableret varige kontakter med andre relevante personer end din samarbejdspartner?

	Antal	Procent
I høj grad	18	64 %
I nogen grad	6	21 %
I mindre grad	4	14 %
Slet ikke	0	0 %
Total	28	100 %
I alt (N = 28)		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden runde.

I forbindelse med etablering af partnerskabet kan det diskuteres om tilskudsmodtagerne burde have haft mere vejledning fra Kunststyrelsen, Generalkonsulatet eller måske fra AAG. Omvendt viser tabel 13 og 14 at resultaterne af partnerskabet har været ganske markante. I den forbindelse påpeger Generalkonsulatet at det ikke nødvendigvis kræver et succesfuldt eller gnidningsfrit kunstnerisk samarbejde med partneren at kunne etablere et bredere netværk – samarbejdspartneren er en platform som dygtige kunstnere forstår at udnytte for at finde nye samarbejdspartnere, selv når samarbejdet går skævt.

Som et forsøg på at vurdere hvor bredt et netværk kunstnerne har etableret, har vi spurgt hvor mange relevante personer de vurderer at kunne kontakte i New York, hvis de skulle igangsætte et nyt projekt. Tabel 13 viser at en tredjedel vil kunne kontakte mellem 1-5 personer, en anden tredjedel vil kunne kontakte mellem 11-20 personer, mens den sidste tredjedel fordeler sig på henholdsvis 6-10 personer og mere end 20 personer. Som det også blev konstateret ovenfor er det ikke altid antallet af kontakter som er afgørende, men derimod kvaliteten af kontakterne, men det synes dog alligevel at være et ret markant resultat af partnerskabet.

Tabel 13

Hvis du i morgen skulle igangsætte et projekt i New York, hvor mange relevante personer vil du anslå at du umiddelbart kunne kontakte?

	Antal	Procent
1-5 personer	9	33 %
6-10 personer	6	22 %
11-20 personer	9	33 %
Mere end 20 personer	3	11 %
Total	27	100 %
I alt (N = 27)		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden runde.

Vi har også undersøgt om der er nogen sammenhæng mellem netværksetableringens udstrækning på den ene side, og hvilken kunstform tilskudsmodtagere har modtaget tilskud til, og i hvilken grad vedkommende kendte sin ansøgningspartner før DaNY Arts på den anden side. Det viser sig at det ikke har haft betydning om man kendte sin partner på forhånd, mens der derimod viser sig at være forskelle kunstformerne imellem. Således er tilskudsmodtagere inden for scenekunst sammenlignet med de andre kunstformer mindre positive i deres vurdering af i hvilken grad de har opnået varige kontakte med relevante personer. Der synes dog ingen umiddelbar forklaring på den forskel.

Tabel 14

Forventer du at igangsætte projekter i New York inden for de næste to år sammen med?

		Ja	Måske	Nej	Total
Din ansøgningspartner	Antal	12	10	3	25
	Procent	48	40	12	100
Andre fra din ansøgningspartners netværk	Antal	12	8	3	23
	Procent	52	35	13	100
Andre fra New York	Antal	18	5	3	26
	Procent	69	19	12	100
I alt (N = 25, 23, 26)					

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden runde.

Tabel 14 viser at mange forventer at kunne igangsætte projekter i New York inden for de næste to år. Således vurderer cirka halvdelen af deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen at de vil igang-

sætte et projekt sammen med deres ansøgningspartner eller andre fra deres ansøgningspartners netværk. Endnu mere interessant er det at 69 % vurderer at de vil igangsætte projekter som med andre fra New York end dem som var en del af det oprindelige partnerskab. Det er altså gode indikationer på at netværket med ansøgningspartneren har bredt sig som ringe i vandet og dermed øget sandsynligheden for at der er blevet skabt varige netværk – ligesom der er gode indikationer på, at der inden for de kommende år vil være en del afledte effekter af DaNY Arts.

Vi har i den forbindelse undersøgt om de erfarne tilskudsmodtagere har været mere tilbøjelige til at igangsætte nye projekter end de mindre erfarne, og der viser sig interessant nok *ikke* at være en sammenhæng mellem erfaring og tilbøjeligheden til at igangsætte nye projekter.

Netværkets styrke afhænger selvfølgelig også af dets levetid. Ifølge Generalkonsulatet og Kunststyrelsen er det vigtigt at vedligeholde netværket og inden for de efterfølgende 2-3 år at gøre brug af det, da det ellers vil forsvinde. De udvalgte cases illustrerer at mulighederne for at videreføre netværket afhænger af om det får kontakt til et institutionelt niveau eller en veletableret struktur, hvor der er mulighed for opfølgning. Fx har projektet Global Village erfaret at det har været vanskeligt at udnytte det netværk der er blevet skabt mellem musikerne, fordi der ikke har været penge til at videreføre samarbejdet eller institutioner som har støttet det. Derimod har projektet mellem amerikansk og dansk PEN medført at der igen i år er danske deltagere på World Voices Festivalen – i dette tilfælde er der med andre ord en fastforankret struktur at føre samarbejdet videre i. Det er også AAG's opfattelse at netværket styrkes ved at koble det på etablerede institutioner. Disse udtalelser skal dog ses i lyset af at flertallet af AAG-medlemmerne repræsenterer velrenommerede institutioner på New Yorks kunstscene. Generalkonsulatet vurderer i denne sammenhæng at det til enhver tid er det personlige netværk der er stærkest og sandsynligvis længerevarende i New York end de institutionelle netværk.

Anbefalinger vedrørende partnerskab og netværk i lignende projekter:

- Kunstrådet bør fastholde at kunstnerne selv skal etablere partnerskaber, da der er stor læring forbundet dermed

5 Kompetencer og knowhow

Kunstnerne er blevet bibragt et kendskab til præcis den lokale scene som de er en del af... det er skræddersyede oplevelser og knowhow (embedsmand, Generalkonsulatet).

Det er et erklæret mål for DaNY Arts at de danske deltagere skal udvikle kompetencer og lokal knowhow som sætter dem i stand til at arbejde som internationale kunstnere i New York og USA.

Da de første interview blev gennemført i februar 2007, var der stor uklarhed om hvad kompetencer og knowhow dækker over. Der var mange forskellige forståelser af begreberne kompetencer og lokal knowhow: fra helt konkret viden om hvilke hoteller der har hvilke services, om shipping, forsikring og visumregler, til hvilke personer i New York det er relevant at samarbejde med, viden om særlige træk ved kunstscenen i New York, hvordan man skal markedsføre sig selv, hvordan kunststøtten fungerer i New York, og derved hvordan livet som kunstner tager sig ud i New York. Endelig var der tale om mere personligt dannende elementer som at være nødt til at kæmpe for at få sin idé gennemført. Interviewene i første runde viste desuden at der var uklarhed om forventningerne til hvordan dette mål skulle nås – om det var op til den enkelte deltager at skaffe sig viden og knowhow eller om det skulle komme fra embedsværket i DaNY Arts.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt kunstnere viser at der er forskellige opfattelser af hvad der er relevant knowhow i New York, men også at visse former for knowhow er væsentligere end andre. Nedenstående tabel 15 viser således at 50 % af de adspurgte mener at identifikation af nøglepersoner er den væsentligste form for knowhow, mens den næsthøjeste prioritet er identifikation af relevante udstillingssteder, scener, mv. Fælles for disse to temaer er at de er tæt knyttet til selve den kunstneriske proces. Også viden om finansiering og omgangstone, etikette og uskrevne handlingsregler har forholdsvis høj prioritet for deltagerne, mens praktiske problemstillinger som visumregler og transport, indkvartering osv. omvendt har lav prioritet.

Tabel 15**Hvad har været den væsentligste form for viden og knowhow for at begå sig på kunstscenen i New York?**

		1. prioritet	2. prioritet	3. prioritet
Viden om finansiering	Antal	4	1	7
	Procent	16	4	28
Transport og indkvartering	Antal	0	1	2
	Procent	0	4	8
Visumregler	Antal	0	1	3
	Procent	0	4	12
Identifikation af relevante nøglepersoner	Antal	13	5	4
	Procent	50	19	15
Identifikation af relevante udstillingssteder, scener mv.	Antal	6	12	4
	Procent	22	44	15
Omgangstone, etikette og uskrevne handlingsregler	Antal	2	4	3
	Procent	8	15	12
Viden om markedsføring	Antal	1	1	2
	Procent	4	4	8
	Total	26	25	25

I alt (N = 25, 26)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden runde.

Spørger man tilskudsmodtagerne om hvorvidt de har opnået den ønskede knowhow og viden, tegner der sig et lidt andet billede, idet over halvdelen mener at de har opnået viden om både transport, indkvartering, visumregler og markedsføring. Dette er altså med til at indikere at praktiske problemer har udgjort en stor arbejdsopgave for deltagerne i DaNY Arts, på trods af at de tillægger viden og knowhow som er knyttet til den kunstneriske proces større værdi.

Man kunne forvente at der ville være en sammenhæng mellem tilskudsmodtagernes erfaringer med at arbejde på den internationale kunstscene og deres evne til at tilegne sig de forskellige former for knowhow og viden ud fra en formodning om at de uerfarne ganske simpelt har mere at lære. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen viser dog ikke sådanne sammenhænge, hvorfor man kan konstatere at der er stor læring forbundet med at deltage i DaNY Arts uanset om deltagerne er erfarne eller mindre erfarne aktører på den internationale kunstscene.

Tabel 16
I hvilken grad har du gennem projektforsøget opnået viden og knowhow om?

		I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
Viden om finansiering	Antal	7	11	10	0	28
	Procent	25	39	36	0	100
Transport, indkvartering osv.	Antal	8	10	8	2	28
	Procent	29	36	29	7	101
Visumregler	Antal	4	11	10	3	28
	Procent	14	39	36	11	100
Identifikation af relevante nøglepersoner	Antal	13	15	0	0	28
	Procent	46	54	0	0	100
Identifikation af relevante udstillingssteder, scener mv.	Antal	15	13	0	0	28
	Procent	54	46	0	0	100
Omgangstone, etikette og uskrevne handlingsregler	Antal	12	10	4	1	27
	Procent	44	37	15	4	100
Viden om markedsføring	Antal	5	12	9	1	27
	Procent	19	44	33	4	100

I alt (N = 27, 28)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden runde.

At de praktiske problemstillinger har udgjort en stor arbejdsopgave for deltagerne i DaNY Arts underbygges af de fem casestudier. Casestudierne peger nemlig på at viden om visumregler, transport, indkvartering og andre praktiske problemer har fyldt forholdsvis meget i processen. Eksempelvis viste projektet mellem Joyce SoHo og Dansk Danstheater at praktiske problemer i forbindelse med indkvartering krævede flere ressourcer – både budget- og tidsmæssigt – end Dansk Danstheater havde forudset. Interviewene med Cabaret [Tribunale] er også med til at illustrere hvordan de praktiske omstændigheder i forbindelse med at lade tyve kunstnere rejse over Atlanten to gange har været meget krævende, hvorfor der til tider har været mere fokus på projektlejelse, logistik og finansiering end på den kunstneriske ledelse. Der er dog ingen af de fem interviewede projekter som vurderer at udfordringerne forbundet med praktiske omstændigheder er gået ud over den kunstneriske kvalitet, ligesom de erkender at der har været stor læring forbundet hermed. Blot er erfaringerne måske dyrekøbte og har skabt arbejdsvilkår som har været meget udfordrende. Som en af tilskudsmodtagerne udtrykker det så "lærte vi meget om hvordan vi ikke skal gøre tingene".

Flere af de interviewede mener derfor også at der med fordel kunne have været skabt en fælles platform for erfaringsudveksling vedrørende problemstillinger af mere praktisk karakter, og at forhold som eksempelvis visumansøgninger kunne have været håndteret centralt. Dette spørgsmål angår netop hvem der er den centrale kilde til viden og knowhow. Skal kunstneren selv være opsøgende, skal kunstneren opsøge den nødvendige viden via partneren, eller skal de praktiske problemer løses på centralt niveau af Kunststyrelsen eller Generalkonsulatet? Hvem tilskudsmodtagerne opfatter som den væsentligste kilde til den opnåede knowhow og viden giver tabel 17 et svar på.

Tabel 17
Hvem har været den primære kilde til at opnå viden og knowhow?

	Antal	Procent
Den amerikanske partner	22	79 %
Kunstneren selv	3	11 %
Kunststyrelsen	1	4 %
Andre	2	7 %
Total	28	100 %

I alt (N = 28)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Således mener næsten fire ud af hver femte adspurgte at den amerikanske partner er den primære kilde, mens kun en enkelt peger på Kunststyrelsen. Det er et interessant resultat set i lyset af at et af formålene med DaNY Arts netop har været at partnerskabet, snarere end centrale kulturformidlere, skulle være kilden til viden. Det særlige ved denne metode er at kunstnerne får nøjagtig den specialiserede viden og knowhow der er behov for inden for deres kunststart. Ifølge Kunststyrelsen og Generalkonsulatet er det en form for skræddersyet viden som centralt ansatte kulturformidlere næppe ville have været i stand til at videregive til kunstnerne.

Interviewene med de fem cases viser dog at Kunststyrelsen og Generalkonsulatet også har spillet en stor rolle med hensyn til at give de danske kunstnere viden om konkrete ting i forhold til at begå sig i New York. Orienteringsmødet og den udsendte vejledning om visumregler er eksempler på en sådan fælles vejledning af kunstnere. Generalkonsulatet forhandlede i forbindelse med DaNY Arts en visumaftale på plads med den amerikanske ambassade i København der sikrede deltagerne en administrativt enkel ansøgningsproces. En længere instruks vedrørende visumproblematikken generelt og den simple procedure for DaNY Arts blev sendt til alle deltagere inden de første projekters start. I løbet af den toårige periode var der dog gentagne gange danske deltagere som ignorerede denne instruks og dermed risikerede både projektets juridiske status i USA og deres egen fremtidige karriere i USA, da overtrædelse af visumregler kan medføre udvisning

og efterfølgende indrejseforbud i USA 2-10 år efter overtrædelsen. Disse erfaringer viser at det kræver en særlig indsats at informere om visumregler.

Flere af interviewene peger på at en væsentlig læring i forbindelse med deltagelsen i DaNY Arts ikke som sådan kan kategoriseres som viden eller knowhow, men som en mere generel forståelse af at arbejdsvilkårene er meget anderledes i New York sammenlignet med Danmark. Det gælder såvel for Dansk Danseteater, som erfarede i hvor høj grad vilkårene for at drive et danseensemble er præget af den hårde konkurrence i New York, som for Global Village hvor musikerne blev meget bevidste om kvaliteten af deres arbejdsvilkår i Danmark fx at de fleste verdensmusikere i New York har fuldtidsarbejde ved siden af at de spiller musik. Noget tyder altså på at en væsentlig kvalitet ved DaNY Arts-projektmetoden er at de deltagende kunstnere reflekterer over egne arbejdsvilkår og opnår hvad Generalkonsulatet kalder "et internationalt dyp". Kunstnerne får et realistisk billede af markedsvilkårene i USA og en bevidsthedsudvidende oplevelse i kraft af mødet med den meget anderledes kunstscene som New York repræsenterer.

Kunststyrelsen og Generalkonsulatet er bevidste om at kunstnerne opfatter det som problematisk når der går tid fra den kunstneriske proces, men mener også at den læring der er opstået ved at kunstnerne selv finder løsningerne er vanskelig at opnå på anden vis. Sammenligner man med erfaringerne fra Danish Wave 99, kom de deltagende kunstnere slet ikke i berøring med de kunstneriske miljøer som kunne give dem den nødvendige viden. Opgaven synes derfor at være at finde en balance som skaber ordentlige vilkår for kunstnerne og samtidig sætter dem i stand til selv at navigere på en international kunstscene.

Anbefalinger vedrørende knowhow og kompetencer i lignende projekter:

- Kunstrådet bør sikre at det fremgår klart af projektmaterialer hvilken hjælp kunstnere kan forvente i forhold til gennemførelse af projektet
  - Kunstrådet kan med fordel benytte sig af samlede tiltag til at få tilskud til de enkelte kunstneres kompetenceudvikling på konkrete områder som fx finansiering, visumansøgning mv.
-

6 Synlighed

I New York sker der hver dag rigtig meget. Der er mange udstillinger, koncerter og happenings af alle slags. Så man kan godt blive overset i mængden (Dansk tilskudsmodtager).

Som det indledende citat illustrerer, er synlighed en helt central faktor når man arbejder som kunstner i New York. Der finder mange kulturelle begivenheder sted hver dag, og der anslås at være mellem 500 og 600 publikumstilbud om ugen. Selvom DaNY Arts er en individualiseret og fragmenteret projektmetode, forventede Kunstrådet ikke desto mindre at projektet også ville kunne opfylde behovet for en generel profilering af Danmark som kunst- og kulturnation, som også tidligere tiders samlede kulturpræsentationer blandt andet har haft til sigte

Det er forskellige former for synlighed der er vigtig for de forskellige kunstretninger. Efter den første interviewrunde med deltagerne i de fem cases blev det i overensstemmelse hermed konstateret, at der ikke fandtes en klar og entydig opfattelse af hvordan målet om synlighed skulle forstås, men i stedet en række bud på hvad begrebet kunne rumme:

- Synlighed over for det brede publikum
- Synlighed over for en snæver kunstfaglig kreds
- Synlighed i undergrundsmiljøer
- Synlighed over for agenter, bookere, pladeselskaber etc.
- National synlighed.

At begrebet synlighed ikke var defineret på forhånd, blev i denne sammenhæng opfattet positivt at tilskudsmodtagerne, da det gjorde det muligt for det enkelte projekt på egen hånd at definere en passende form for synlighed.

I spørgeskemaet fra 2008 spørges der om hvem tilskudsmodtagerne ønsker at være synlige over for. Således viser tabel 18 hvilke typer af synlighed tilskudsmodtagerne finder relevante for at markere sig på New Yorks kunstscene.

Tabel 18**Hvilke former for synlighed mener du er vigtige for at markere sig på New Yorks kunstscene?**

	Antal	Procent
Synlighed over for et publikum	19	70 %
Synlighed over for pressen	19	70 %
Synlighed over for relevante fagmedier	18	66 %
Synlighed over for kunstinstitutioner	19	70 %
Synlighed over for fonde og andre støttestyrelser	12	44 %
Synlighed over for andre kunstnere	26	96 %
Andre former for synlighed	2	7 %
Total	26	100 %
I alt (N = 26)		

Kilde: Spørgeskema blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Det er især interessant at bemærke at de fleste har angivet synlighed over for andre kunstnere som vigtigt. Det kan eksemplificeres med interviewene fra de fem cases hvor flere understreger at det vigtigste for dem, var synligheden over for kunstnere fra samme kunststart. Det blev i den forbindelse nævnt at det ikke altid var nødvendigt at andre kunstnere var til stede ved åbninger og show cases, men at det er vigtigt at kendskabet til projekterne bliver udbredt i det pågældende miljø. En af tilskudsmodtagerne havde endda indledt et samarbejde med en amerikansk agent for at synliggøre det konkrete projekt for de rigtige mennesker i USA, for at disse skulle købe tilskudsmodtagernes opvisninger.

Det er forskelligt hvor vigtigt det brede publikum opfattes. Hvis et projekt har nydt god og stor synlighed, kan det meget vel være springbrættet til andre projekter, det er ikke altid det betalende publikum der anses som vigtigst. Det blev i denne forbindelse nævnt flere gange, at det var meget vigtigt at man som kunstner opretholdt sin troværdighed inden for det fagområde som man tilhørte. Derfor har man været yderst forsigtig med at skilte for meget med sit tilhørsforhold til DaNY Arts, da det ikke skulle kunne opfattes således at et givent projekt bare var en del af et dansk kulturfremstød. Andre har dog oplevet DaNY Arts som en slags blåstempling af projektet, men det har mest været i forbindelse med ansøgninger om midler fra anden side og i forhold til samarbejdet med mere etablerede kunstorganisationer. Kunstnerne fandt at det ikke nødvendigvis var en god form for synlighed blot at satse på at nå ud til et stort publikum, da dette kan være med til at ødelægge det omdømme man har inden for sit specifikke fagområde.

Vi vil bare gerne at så mange som muligt inden for det område som vi arbejder med bliver opmærksomme på at vi har lavet noget sammen. Om de bor i New York eller London er

sådan set lige meget for os. Vi har et netværk, hvor man kender hinanden på kryds og tværs ... så vi prøver at det gøre det så kendt i vores netværk over hele verden hvis vi kan. Den der synlighed ... ja altså, så forfærdelig mange mennesker er det heller ikke der ser det. Så det der med overskrifter på Broadway tror jeg ikke rigtig på. Synlighed kan også virke modsat. Man skal gerne være synlig for det man laver ikke bare for at være synlig (Dansk tilskudsmodtager).

Tabel 19

I hvilken grad mener du at projektet har bidraget til at synliggøre dig som kunstner i New York?

	Antal	Procent
I høj grad	8	27 %
I nogen grad	16	59 %
I mindre grad	2	7 %
Slet ikke	1	4 %
Total	27	100 %

I alt (N = 27)

Kilde: Spørgeskema blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Ved spørgsmålet om hvorvidt støttemodtagernes individuelle projekter har bidraget til at synliggøre dem som kunstnere i New York, har 86 % angivet at dette er tilfældet i høj grad eller i nogen grad. Dette må siges at være en indikator på at kunstnerne selv vurderer at de er nået ud til det relevante publikum, aftagere og faglige aktører. De tilskudsmodtagere der har haft et samarbejde med større etablerede institutioner, har også oplevet hvordan dette var en adgangsbillet til et stort og meget indflydelsesrigt publikum. Et publikum der netop vil kunne sikre fremtidigt samarbejde.

En af tilskudsmodtagerne udtalte at man ikke altid kan måle et projekts succes i forhold til graden af synlighed de relevante steder. Først og fremmest mente vedkommende at det kan være en proces der er meget svær at styre, fordi synligheden netop eksisterer i kraft af at man som kunstner indgår i et samarbejde med andre og begynder at bruge og opbygge netværket omkring det enkelte projekt.

Jeg ved ikke hvor meget jeg tror på det der synlighedsbegreb længere. Jeg er begyndt at synes det alligevel ikke helt er den vej tingene fungerer i dag. Det er næsten underordnet, hvor mange gange man har sit ansigt i Art Forum eller hvor mange gange man bliver introduceret til bestemte spidser herovre. Det hele står og falder med om man har noget som lige passer sammen med nogle bestemte mennesker (Dansk tilskudsmodtager).

En del tilskudsmodtagere beskriver i deres besvarelser hvordan de selv har forsøgt at øge deres synlighed. I denne henseende nævner mange at det væsentligste arbejde har fundet sted gennem netværket med den amerikanske partner. Derfor er det ikke overraskende at de fleste tilskudsmodtagere angiver den amerikanske partner som værende den der har bidraget mest til at synliggøre projektet (tabel 20). Kun én tilskudsmodtager har angivet at Kunststyrelsen bidrog mest med hensyn til at fremme synligheden.

Tabel 20
Hvem har bidraget mest til at fremme din synlighed i New York?

	Antal	Procent
Din amerikanske partner	19	68 %
Kunststyrelsen	1	4 %
Mig selv	3	11 %
Øvrige deltagere i projektet	4	14 %
Andre	5	18 %
Total	28	100 %

I alt (N = 28)

Kilde: Spørgeskema blandt tilskudsmodtagere i anden runde

De interviewede tilskudsmodtagerne fremstod en smule ambivalente i forhold til Kunststyrelsens og Generalkonsulatets rolle i forhold til synliggørelsen af projekter. Nogle tilskudsmodtagere ønskede at der var mere promovning af projekterne fra Generalkonsulatets side i form af receptioner, mens Generalkonsulatet selv fremhæver at det var en stor fordel for projekterne at Generalkonsulatet ikke var indblandet. "Åbningerne så bare ud som sådan nogle skal se ud. Der var ingen tvivl om at det var New York-arrangementer." Generalkonsulatet fremhæver altså at det var en klar fordel at arrangementerne ikke bar præg af at være afholdt i ambassaderegi men var en del af den pågældende kunstscenes normale receptionskultur. De fleste tilskudsmodtagere gav udtryk for at de kunne have brugt mere hjælp, men de var samtidig opmærksomme på at Generalkonsulatet tilsyneladende ikke havde økonomiske ressourcer til at afholde receptioner for de enkelte projekter.

Som det fremgår af tabel 21, vurderer langt størstedelen af tilskudsmodtagere at DaNY Arts-projektet har været en god måde at synliggøre dansk kunst. Ifølge Kunststyrelsens og Generalkonsulatets interne evaluering er der tale om en slags todimensional synlighed i forholdet mellem det enkelte kunstprojekt og hele DaNY Arts-projektet. Det har således været vigtigt at skabe synlighed i forhold til begge dimensioner, men der har været forskellige målgrupper. For Kunstrådet og DaNY Arts har det været vigtigt at sikre synligheden i forhold til den danske presse, i form af

aftaler med blandt andet førende danske dagblade og DR og i forhold til andre lignende institutioner og relevante interessenter i USA.

Tabel 21

I hvilken grad synes du samlet set at DaNY Arts-projektet har været en god måde at synliggøre dansk kunst på?

	Antal	Procent
I høj grad	17	61 %
I nogen grad	10	36 %
I mindre grad	0	0
Slet ikke	1	4 %
Total	28	100 %

I alt (N = 28)

Kilde: Spørgeskema blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

I New York har man derimod fokuseret på det *enkelte* kunstprojekt frem for det samlede DaNY Arts-projekt. Ifølge Kunststyrelsen er det ikke projekternes geografiske ophav der er interessant i New York, men derimod kvaliteten af kunsten, hvorfor DaNY Arts ikke skulle stå i forgrunden i forhold til de enkelte kunstnere. Det er Generalkonsulatets vurdering at størstedelen af de danske kunstnere også formåede at leve op til de kunstneriske forventninger i New York, hvorfor de nu som gruppe bliver anset som interessante, åbne, internationale kolleger som man gerne vil inkludere i sine netværk i fremtiden.

I minigruppeinterviewet med AAG blev det fremhævet at der i selve omfanget af DaNY Arts støttemetoden lå et potentiale for synlighed, ligesom det at støttemetoden er nyskabende skaber synlighed. Danmark opfattes som et foregangsland fordi støtten placeres hos den enkelte kunstner, og dette skaber i sig selv en form for national synlighed. Selve det at nedtone det nationale og lade det enkelte kunstprojekt være i centrum har skabt synlighed. Generalkonsulatet nævner i den sammenhæng at styrken ved DaNY Arts som nævnt er at projekterne er blevet afholdt "som perler på en snor". Hvert enkelt projekt har fået den rette form for synlighed i kraft af sit eget produkt, og eftersom der i en periode har været mange på hinanden følgende arrangementer med DaNY Arts som sponsor, får både Danmark og hele DaNY Arts-projektet stor synlighed.

Kunststyrelsen peger dog også på at hvis man i fremtiden ønsker succes med en lignende projektmodel hvor selve intensiteten sikrer at projektformen og dansk kunst som helhed opnår en samlet synlighed, er det nødvendigt at indføre en strammere tidsstyring af de enkelte kunstprojekter.

Anbefalinger til Kunstrådet vedrørende synlighed i lignende projekter:

- Kunstrådet og Kunststyrelsen bør fortsat tillade den enkelte kunstner frihed hvad angår arbejdet med synlighed i forhold til eget projekt
  - Kunstrådet og Kunststyrelsen bør tydeliggøre hvad den enkelte støttemodtager kan forvente af centrale tiltag i forhold til at fremme synlighed.
  - Se anbefaling under 4.5 om afvikling af projekter.
-

7 De samlede resultater

Formålet med dette afsnit er at vurdere styrker og svagheder ved den samlede projektmetode, herunder projektmetodens anvendelighed på forskellige projektyper.

Afledte effekter af DaNY Arts

Det kan diskuteres hvad der er den væsentligste effekt af et projekt som DaNY Arts. Er det igangsættelse af nye kunstneriske aktiviteter i New York? Eller af nye aktiviteter uden for New York? Eller er det kunstnerisk udvikling som de danske kunstnere kan anvende i Danmark? Spørgeskemaundersøgelsen viser, som allerede beskrevet i tabel 14, at flertallet af tilskudsmodtagerne forventer at de vil igangsætte projekter i New York inden for de næste to år – enten sammen med deres ansøgningspartner, andre fra partnerens netværk eller helt andre samarbejdspartnere fra New York. Tabel 22 viser at 36 % endvidere vurderer at deres deltagelse i DaNY Arts har affødt opgaver uden for USA. Det drejer sig blandt andet om opgaver i København, Berlin, Finland, Istanbul, Japan, Canada og Schweiz.

Tabel 22
Har projektet i New York affødt opgaver uden for USA?

	Antal	Procent
Ja	12	36 %
Nej	21	63 %
Total	33	100 %

I alt (N = 33)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden runde.

Kunststyrelsens og Generalkonsulatet vurderer også at effekten af DaNY Arts vil brede sig langt ud over de 42 projekter. Selv om det er vanskeligt at vurdere hvad der er udløsende for et engagement i New York, så er faktum at siden DaNY Arts har der været udstillinger af dansk kunst på MoMA og på Brooklyn Museum og senest en gigantisk vandinstallation af Olafur Eliasson. Alle sammen projekter som ikke kan føres direkte tilbage til DaNY Arts, men som alligevel med stor

sandsynlighed er opstået fordi den generelle opmærksomhed om dansk kunst blandt kunstneriske konsulenter og andre centrale aktører i New York er blevet skærpet.

En ting er konkrete, afledte effekter i form af nye projekter, noget andet er den form for kunstnerisk efteruddannelse som projektet også har været for mange deltagere. Vi har spurgt tilskudsmodtagerne hvorvidt deres projekt under DaNY Arts har levet op til deres indledende planer for projektet – det mener størstedelen er tilfældet, hvilket kan ses af tabel 23.

Tabel 23

I hvilken grad vurderer du at dit projekt har levet op til dine indledende planer for projektet?

	Antal	Procent
I høj grad	17	61 %
I nogen grad	10	36 %
I mindre grad	1	4 %
Total	28	100 %

I alt (N = 28)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Derudover viser tabel 24 at godt en tredjedel vurderer at projektet i høj grad er blevet bedre end forventet, mens godt halvdelen mener at det i nogen grad er blevet bedre. Disse svar kan tolkes som en indikation på at mødet med New Yorks kunstscene har været med til at udvikle de danske kunstnere. I overensstemmelse hermed viser interviewene med deltagerne i de fem cases at alle projektdeltagerne i høj grad oplevede deres projekter som succeser til trods for at de har været nødsaget til at skære deres projekter til. I stedet påpeger de at de har lært meget, og som en af tilskudsmodtagerne udtaler, har projektet været med til at give dem en masse professionel selvtillid.

Tabel 24**I hvilken grad vurderer du at projektet er blevet bedre i forhold til dine indledende forventninger?**

	Antal	Procent
I høj grad	10	36 %
I nogen grad	15	54 %
I mindre grad	3	11 %
Total	28	100 %
I alt (N = 28)		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Derudover vurderer Generalkonsulatet at DaNY Arts også har været med til at nedbryde en række psykologiske barrierer for kunstnere som ikke har deltaget i DaNY Arts, fordi rygtet om at det kan lade sig gøre at skabe netværk i New York, har spredt sig. Dette mærkes blandt andet i form af et stigende antal henvendelser til Generalkonsulatet fra danske kunstnere.

Hvem har projektmetoden været mest virksom for?

I spørgeskemaundersøgelsen har vi løbende undersøgt om der var forskel på deltagernes vurdering af de enkelte spørgsmål afhængigt af deres erfaringsniveau, hvilken kunstform de repræsenterede, og hvorvidt de var selvstændige, en del af en organisation mv. Der har dog vist sig at være forbavsende få forskelle, hvorfor det er vanskeligt at konstatere om tilskudsmetoden er mere virksom for nogle typer af tilskudsmodtagere end for andre. Interviewene med de tre AAG-medlemmer og deltagerne i de fem cases indikerer dog at det er af betydning om et partnerskab består af en gruppe eller institution eller af enkeltpersoner. Dernæst er der forskel på om det er den udøvende kunstner selv der har ansøgt, eller om det er en kurator eller manager. Dette spiller særligt en rolle i forbindelse med målet for opnåelse af knowhow og afhænger af hvor stor knowhow ansøgeren har på forhånd. For en individuel kunstner optager selve udformningen af projektbeskrivelsen og andre mere praktiske ting forholdsmæssigt meget tid og tager dermed tid fra den kunstneriske proces. Omvendt repræsenterer en kurator eller institution i sig selv en kilde til knowhow som det er afgørende for kunstnerne at få adgang til. I overensstemmelse hermed vurderer Generalkonsulatet at den mest synlige effekt er skabt i de tilfælde hvor samarbejdet har haft relation til en kulturinstitution. Dertil kommer at mulighederne for opfølgning er anderledes når partnerskabet forbindes med en eksisterende struktur som fx PEN-festivalen World Voices.

Styrker og svagheder

I spørgeskemaet er kunstnerne blevet bedt om at vurdere hvad der samlet set har været godt ved tilskudsmetoden, og hvad der samlet set kan blive bedre. Kunstnernes vurdering af gode karakteristika ved projektmetoden falder stort set alle inden for disse fire temaer:

- Mulighed for at arbejde direkte med det lokale kunstneriske miljø i New York uden nødvendigvis at skulle involvere en kunstinstitution som samarbejdspartner
- Tilskud til kunstnerisk udvikling uden et tvungent fokus på et produkt; og at der derfor var plads til anderledes former for kunstproduktion
- Fokus på netværksskabende samarbejde og dialog mellem kunstnere og kunstarbejdere frem for promovning af det nationale, og at der arbejdes nedefra
- Opdeling i to ansøgningsrunder med en indledende idéudviklingsfase med økonomisk tilskud og opfølgning.

Af forhold som tilskudsmodtagerne kunne ønske sig forbedret, nævnes følgende temaer:

- Større tilskudsbeløb
- Bedre kommunikation med Kunststyrelsen og Generalkonsulatet, herunder flere fælles informationsmøder og bedre hjemmeside
- Hjælp til markedsføring og finansiering i form af opdaterede presselister, fondslister mv.
- Tydeligere reglerne for modtagelsen og anvendelsen af tilskud.

Kommentarerne i spørgeskemaet vidner om at tilskudsmodtagerne samlet set har været meget begejstrede for den fleksibilitet og frihed som er indlejret i en metode som fokuserer på processen frem for produktet. Som kommentarerne viser, er det altafgørende for en positiv oplevelse af deltagelsen i DaNY Arts at kunstnerne har haft mulighed for at arbejde med andre kunstnere, og at der arbejdes nedefra hvor det ikke-etablerede får lov at være banebrydende for de mere etablerede kunstnere. Kunstnerne trives med ikke at være spændt efter et nationalt branding-projekt, men at de i stedet kan fokusere på deres egen kunstneriske proces. Der er dog også flere kommentarer som understreger at netop dette har været en udfordring, og flere kunne ønske sig at der var taget flere støtteinitiativer på centralt niveau – i Kunststyrelsen og på Generalkonsulatet – i form af informationsmøder, hjemmeside, erfaringsudveksling, fælles markedsføring mv.

Tabel 25 viser at langt de fleste tilskudsmodtagere har brugt 0-10 % af deres arbejdstid på økonomiske forhold. Den kunstneriske udvikling og udfoldelse fylder forbavsende lidt i forhold til de mere praktiske forhold i forbindelse med planlægningen af et internationalt kunstprojekt. Således har kun 15 % angivet at de har brugt mellem 11-20 %, og 12 % har angivet at have brugt mellem 21-30 % på kunstnerisk udvikling og udfoldelse. Det indikerer at der bruges meget tid på praktiske foranstaltninger som er nødvendige for at skabe de bedst mulige rammer for de kunstneriske samarbejdsprojekter, og for at den kommer ud til de rigtige mennesker. I tråd med anbe-

faling 5 og 7 er det således vigtigt at informere kunstnerne om den typiske arbejdsbyrde der vil forekomme i et projekt af denne type.

Tabel 25

Hvordan vurderer du at den samlede arbejdstid på projektet fordeler sig på nedenstående kategorier?

		Økonomiske forhold	Etablering af partnerskab	Kunstnerisk udvikling og udfoldelse	Praktiske forhold fx visum, rejse mv.	Markedsføring, kommunikation mv.
0-10 %	Antal	9	8	2	17	12
	Procent	27	24	6	52	36
11- 20 %	Antal	6	7	5	7	9
	Procent	18	21	15	21	27
21-30 %	Antal	6	6	4	0	2
	Procent	18	18	12	0	6
Mere end 30 %	Antal	4	4	14	0	1
	Procent	12	12	42	0	3

I alt (N = 33)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

I vurderingen af DaNY Arts-tilskudsmetoden kan man sætte spørgsmålstegn ved om tidsfordelingen burde se anderledes ud. Det beror dog i høj grad på hvad man ønsker at den enkelte kunstner skal have ud af et ophold i New York. Hvis det antages at kunstneren får mest ud af at stifte bekendtskab med betingelserne for at agere selvstændigt på kunstscenen i New York, viser både spørgeskemaundersøgelsen og case-interviewene at tilskudsmetoden har været yderst effektiv. På den anden side risikerer man at potentielt gode projekter går tabt undervejs fordi de bliver mødt med for mange praktiske forhindringer – forsinkelserne i flere projekter indikerer at dette kunne være tilfældet. Det berører en central problemstilling i forhold til tilskudsmetoden og de oplevelser som både kunstnerne, AAG og Generalkonsulatet har haft. Hvor ligger den største værdi: i de enkelte projekters succes eller i DaNY Arts' samlede succes? Skal der satses på processen eller produktet? Denne evaluering kan ikke give svaret på det spørgsmål, men dokumentationen fra både spørgeskemaundersøgelsen og case-interviewene indikerer at der kan ændres på forhold som blandt andet vejledning, erfaringsdeling og finansiering hvis man ønsker at balancen mellem proces, læring og produkt skal være anderledes. Der er tydeligvis en splittelse mellem på den ene side at værdsætte fleksibilitet og frihed, og på den anden side at ønske mere central styring – ikke mindst fordi kunstnerne netop gennem netværket har opnået den største synlighed og know-how, selvom det til tider har været en stor udfordring. Interessant nok viser tabel 26 dog at langt

størstedelen af tilskudsmodtagerne ville deltage i et lignende projekt igen hvis de fik muligheden, mens en lille del kun ville deltage under andre præmisser.

Tabel 26

Hvis du fik muligheden, ville du så deltage i et lignende projekt igen?

	Antal	Procent
Ja	24	86 %
Ja, under andre præmisser	4	14 %
Nej	0	0 %
Total	28	100 %

I alt (N = 28)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i anden runde.

Opfølgning

Ifølge Kunststyrelsen og Generalkonsulatet bliver den vigtigste opgave i de kommende år at støtte de danske kunstnere og kulturinstitutioner i vedligeholdelsen af de lokale faglige netværk som er opstået under DaNY Arts. Det gælder både netværk mellem de respektive kunstnere og kunstinstitutioner i New York og netværk skabt på institutionelt niveau mellem Kunstrådet og NYFA og medlemmer af AAG. Projektmetoden kan på mange måder siges at have en selvindbygget opfølgning, eftersom evalueringen viser at kunstnerne allerede har igangsat nye projekter i New York og andre steder, og at de har forventninger om at igangsætte flere. Det er dog stadig væsentligt at diskutere hvorvidt disse projekter skal støttes af Kunstrådets midler. I det hele taget synes der at være behov for at diskutere hvad der bør være genstand for opfølgning når projekterne bliver mere netværksbaserede, idet opfølgning i disse tilfælde vil blive langt mere omfattende.

Anbefaling vedrørende opfølgning i lignende projekter:

- Kunstrådet og Kunststyrelsen bør diskutere begreberne opfølgning og vedligeholdelse af netværk samt hvad der skal til for at gøre begreberne operative.

Appendiks A

Samlede anbefalinger

Anbefalinger vedrørende organisering i lignende projekter:

- 1 Kunstrådet bør fastholde organiseringen med dels en operationel styregruppe, dels en stærk lokal samarbejdspartner som især i udvælgelsesprocessen kan bidrage med indsigt i den lokale kunstscene
- 2 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør diskutere muligheder for at følge op på det samarbejde som er skabt med AAG og NYFA.

Anbefalinger vedrørende ansøgningsprocessen i lignende projekter:

- 3 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør videreudvikle modellen med en indledende ansøgningsrunde og styrke rådgivningen til kunstnerne i researchdelen
- 4 Kunstrådet bør fortsat arbejde med ansøgningsmuligheder for repræsentanter fra begge lande i lignende udvekslingsprojekter eftersom det er med til at øge forankringen i modtagerlandet.

Anbefalinger vedrørende projektledelse i lignende projekter:

- 5 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør afklare forventningerne til hvor meget vejledning et projekt kan forvente og fastsætte et forventet serviceniveau i Kunststyrelsen og Generalkonsulatet
- 6 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør overveje om der skal igangsættes flere tværgående aktiviteter for at fremme erfaringsudveksling mellem tilskudsmodtagerne, fx flere indledende fælles orienteringsmøder.
- 7 Kunststyrelsen bør sikre at der er overensstemmelse mellem det fastsatte serviceniveau og de afsatte ressourcer i Kunststyrelsen og Generalkonsulatet.
- 8 Kunststyrelsen bør sikre at der er klart definerede kontaktpersoner, og at tilskudsmodtagere er blevet introduceret til forskellige rådgivningsmuligheder, herunder de relevante repræsentationer i udlandet.

Anbefalinger vedrørende afvikling af lignende projekter:

- 9 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør overveje om der skal være mere eksplicite krav til projekternes afvikling så de bedre kan udnytte at være en del af det overordnede projekt, og så man dermed opnår perler på en snor-effekt.

Anbefalinger vedrørende finansiering i lignende projekter:

- 10 Kunstrådet bør lave en tilskudsstrategi som vurderer hensigtsmæssigheden af hvordan pengene fordeles i forhold til antallet af projekter, tilskudssummen og fordelingen på forskellige kategorier af tilskudsmodtagere set i forhold til formålet med projektet
- 11 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør sikre at der er klart definerede regler for at opnå finansiering, herunder forventninger til medfinansiering
- 12 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør overveje at forhåndsinformere fonde og andre alternative finansieringskanaler eller alternativt udforme en ansøgning på vegne af Kunstrådet til det samlede projekt.

Anbefaling vedrørende partnerskab og netværk i lignende projekter:

- 13 Kunstrådet bør fastholde at kunstnerne selv skal etablere partnerskaber, da der er stor læring forbundet dermed.

Anbefalinger vedrørende knowhow og kompetencer i lignende projekter:

- 14 Kunstrådet bør sikre at det fremgår klart af projektet materialet hvilken hjælp kunstnere kan forvente i forhold til gennemførelse af projektet
- 15 Kunstrådet kan med fordel benytte sig af samlede tiltag til at få tilskud til de enkelte kunstners kompetenceudvikling på konkrete områder som fx finansiering, visumansøgning mv.

Anbefalinger til Kunstrådet vedrørende synlighed i lignende projekter:

- 16 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør fortsat tillade den enkelte kunstner frihed hvad angår arbejdet med synlighed i forhold til eget projekt
- 17 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør tydeliggøre hvad den enkelte støttemodtager kan forvente af centrale tiltag i forhold til at fremme synlighed.

Anbefaling vedrørende opfølgning i lignende projekter:

- 18 Kunstrådet og Kunststyrelsen bør diskutere begreberne opfølgning og vedligeholdelse af netværk samt hvad der skal til for at gøre begreberne operative.

Appendiks B

Projektgrundlag fra Kunstrådet

Baggrund

Med over 1500 anerkendte kulturinstitutioner, spillesteder, gallerier og ca. 70.000 bosiddende kunstnere fra hele verden er New York en af verdens globale kulturhovedstæder. Der er ingen tvivl om at der på de fleste discipliners område er tale om en international kunstscene, hvor kunsten kvalitets-vurderes i forhold til dens internationale bæredygtighed. Engagement i New York opfattes derfor også ofte som et kvalitetsstempel verden over.

Amerikanske fagfolk bekræfter, at det for udenlandske kunstnere både er vigtigt at have veludviklede personlige faglige netværk og være til stede med stor synlighed i New York med jævne mellemrum for at skabe langsigtet døråbner-effekt i forhold til løbende arrangementer i USA.

Selvom der løbende er danske arrangementer i New York, er der stadigvæk mange uudnyttede muligheder for danske kunstnere. Et er at kende de væsentligste New York venues og amerikanske kunstnere i forhold til ens kunstneriske virke. Noget andet er at have det personkendskab, lokale know-how og de netværk, der skal til for at kunne profilere sig i forhold til denne scene og få adgang til den.

Dette projekt er en helt ny måde at tænke kulturudveksling på. Tidligere danske fremstød og festivaler har været eventbaseret. I centrum har stået selve afholdelsen af enkeltstående teaterforestillinger, koncerter, oplæsninger eller udstillinger. Disse er så blevet kædet sammen af selve rammen – begivenheden, som f.eks. SUPERDANISH i Toronto 2004.

Med dette projekt gøres der radikalt op med idéen om at lave fællespræsentationer af dansk kunst og kultur.

Projektet tager udgangspunkt i den kunstneriske proces. Fokus er at etablere netværk mellem danske kunstnere og kunstnere i New York.

Formål

- at etablere varige faglige netværk mellem danske og amerikanske kunstmiljøer
- at udvikle kompetencer og lokalt know-how hos de danske deltagere i forhold til at arbejde som international kunstner i New York og USA
- at synliggøre dansk kunst i New York og på den internationale kunstfaglige scene, samt bringe kunsten fra New York til Danmark

Projektbeskrivelse

Projektet tager udgangspunkt i den kunstneriske proces. Over to år – 2006 og 2007 - skal samarbejdet mellem det danske og det amerikanske kunstliv styrkes. De danske kunstnere skal etablere netværk i de igangværende, etablerede kunstmiljøer i New York, hvor de gennem arbejdet med fælles projekter får kontakt med faglige netværk og erfaring med at arbejde på en af verdens helt centrale kunstscener.

Afhængig af den enkelte kunstarts arbejdsform og udtryk vil de konkrete projekter ganske naturligt få forskellige udtryk - men der vil være plads til både enkeltkunstnere og små og store kulturinstitutioner, - både det mere etablerede, avantgarden og de mange lag indimellem. De danske kunstnere vil undervejs blive eksponeret i forhold til en personkreds af centrale amerikanske og danske kunstneriske ledere og kulturfolk.

Kunstrådet vil selv være initierende i forhold til at skabe kontakt til og mellem samarbejdspartnere og til at definere de enkelte projekter. Kunststyrelsen og Generalkonsulatet i New York udfører i den forbindelse opsøgende arbejde for Kunstrådet, især med henblik på udpegning af relevante samarbejdspartnere i New York. Samtidig fungerer American Advisory Board som en stærk lokal partner, der sikrer, at det er de rigtige, faglige samarbejdspartnere, man indgår aftaler med.

Der indgås en samarbejdsaftale med New York Foundation for the Arts, der skal sikre projektets forankring og opbakning i de kunstneriske miljøer i New York.

Endvidere bliver forslag som noget nyt indhentet efter annoncering i toneangivende medier i Danmark.

Ansøgninger

Der bliver to ansøgningsrunder.

- 1 ansøgningsrunde tilbyder danske kunstnere legater på op til 20.000 kr. til research og udvikling af projektidé. Der er tentativt afsat 500.000 kr. i budgettet.
- 2 ansøgningsrunde indsender kunstnere sammen deres endelige projektforslag.

Samarbejdet skal indledes inden udgangen af 2006. Økonomisk tilskud til processer vil kunne opnås i 2006 og 2007.

Forudsætning for støtte er, at der er tale om aktive og kompetente kunstneriske partnere i New York, der bidrager med ressourcer eller økonomiske midler.

I Danmark gælder Kunstrådets almindelige kriterier. Længerevarende samarbejdsprojekter prioriteres. Evt. fuldfinansiering vil kun finde sted i helt særlige tilfælde.

Kunststyrelsen har ansvaret for at annoncere, offentliggøre samt skabe opmærksomhed om Kunstrådets nye initiativ.

Projektorganisation

Der er nedsat en styregruppe, som består af formanden for Kunstrådet, Lars Liebst og Generalkonsul i New York Torben Gettermann. Styregruppens opgave er at initiere projektet og få det endelige projektgrundlag på plads, samt løbende følge projektet. Styregruppen afholder møder efter behov.

Kunstrådet benytter Kunststyrelsen som sekretariat for hele projektet. Kunststyrelsen får følgende opgaver:

- Projektledelse
- Sagsbehandling af ansøgninger
- Løbende kontakt til projekterne
- Sekretariat for bedømmelsesudvalget
- Kontakt og koordinering med Generalkonsulatet i New York
- PR i Danmark
- Tilrettelæggelse af besøgsprogrammer i Danmark
- Budget, regnskab etc.
- Evaluering

Projektet forankres i Kunststyrelsens Internationale Koordination med reference til direktøren. International Koordination inddrager de relevante kunstfaglige centre i kunststyrelsen efter behov.

Appendiks C

Evalueringens formål, afgrænsning og metode

Formålet med evalueringen

De tre overordnede formål med evalueringen af DaNY Arts er at:

- Optimere projektmetodens implementering i Kunststyrelsen og Generalkonsulatet i New York
- Danne baggrund for Kunstrådets vurdering af projektmetodens styrker og svagheder
- Formidle erfaringer og resultater fra projektet til en bredere kreds af interessenter.

Evalueringen har været struktureret omkring følgende fem evalueringsspørgsmål:

- 1 Hvilke styrker og svagheder er der ved den anvendte projektmetode, herunder projektmetodens anvendelighed på forskellige projekttyper?
- 2 Hvilke styrker og svagheder er der ved projektmetodens implementering, herunder projektledelse, ansøgningsprocedurer, formidling af projektet og samarbejde mellem de deltagende aktører?
- 3 Hvilke typer netværk er der skabt mellem kunstnere i Danmark og i New York, hvordan er netværkene etableret, er der indikationer på at de pågældende netværk er af varig karakter, og hvilket afkast kan netværket forventes at give?
- 4 Hvilke kompetencer og hvilken type lokal knowhow har de danske kunstnere tilegnet sig, og hvordan er tilegnelsen foregået?
- 5 Hvordan og i hvilken grad er dansk kunst blevet synliggjort på kunstscenen i New York, hvilke former for synlighed opfatter kunstnerne som vigtige, og hvordan og i hvilket omfang har de opnået den relevante form for synlighed?

Afgrænsning af evalueringen

Det er EVA's opgave at stille sin metodiske og praktiske ekspertise til rådighed for at gennemføre evalueringen. Derimod ligger det ikke inden for EVA's område at levere en kunstfaglig vurdering af projekterne under DaNY Arts. Der er således en naturlig afgrænsning i EVA's kompetencer der medfører at evalueringen tager afsæt i de kunstfaglige prioriteringer som Kunstrådet har foretaget. Evalueringen drejer sig derfor udelukkende om hvilke konkrete resultater DaNY Arts har

skabt, og om aspekter ved projektmetoden og dens implementering. Dvs. at det ikke er denne evalueringens formål at vurdere fx om de rigtige ansøgere fik tildelt tilskud, eller den kunstneriske kvalitet af de aktiviteter der er et resultat af tilskuddet.

Evalueringen er baseret på projekter der har fået tilskud i anden ansøgningsrunde, og relaterede projekter som er direkte knyttet til DaNY Arts. På grund af prioritering af ressourcer til evaluering er evalueringens designet tilrettelagt på en måde så evalueringen ikke direkte vurderer de afledte effekter af DaNY Arts. Fx spørger vi ikke de kunstnere som udelukkende fik tilskud i første runde, hvad de har fået ud af dette tilskud. En anden type afledte effekter er de langsigtede effekter som kan være direkte udløbere af projektet, og som muligvis er opstået fordi der er blevet skabt opmærksomhed om dansk kunst, fx flere udstillinger med dansk kunst i New York. Det ligger uden for denne evaluering at vurdere disse langsigtede effekter, men Kunststyrelsen og Generalkonsulatet har i deres interne evaluering givet et bud på deres forventninger til langsigtede, afledte effekter.

I forbindelse med prioritering af evalueringens designet blev en spørgeskemaundersøgelse blandt de amerikanske samarbejdspartnere fravalgt. Det betyder at det er de danske tilskudsmodtageres vurdering af samarbejdet som er dominerende i evalueringen. De amerikanske samarbejdspartnere er dog inddraget i interviewene med de fem cases, ligesom de amerikanske samarbejdspartnere rolle i projektet blev diskuteret i interviewene foretaget med Generalkonsulatet. Data vedrørende kontakt til Kunststyrelsen og Generalkonsulatet skal dog tolkes i det lys, at det er de danske tilskudsmodtagere som er inddraget i spørgeskemaundersøgelsen.

Grundlaget for evalueringen

Evalueringen er baseret på følgende dokumentationskilder.

Desk research

Formålet med desk researchen har været at få indblik i tankerne bag projektmetoden. Desk researchen er baseret på projektbeskrivelser og baggrundsmateriale, tidligere evalueringer af fx Danish Wave 99, projektoversigter og ansøgninger.

Interne evalueringer fra Kunststyrelsen og Generalkonsulatet i New York

I både første og anden evalueringrunde har Kunststyrelsen og Generalkonsulatet gennemført en intern evaluering med udgangspunkt i en vejledning fra EVA. Den interne evaluering er suppleret med interview gennemført af EVA med henholdsvis Kunststyrelsen og Generalkonsulatet.

Spørgeskemaundersøgelse blandt danske tilskudsmodtagere i anden ansøgningsrunde

Spørgeskemaet blev sendt ud elektronisk pr. e-mail til alle 42 tilskudsmodtagere af hvilke en enkelt ikke længere var en del af DaNY Arts. Det giver en population på 41 hvoraf 33 har svaret,

altså en svarprocent på ca. 80, hvilket må siges at være meget tilfredsstillende. Ud af de otte der ikke har besvaret skemaet, var der fire der mente at de ikke var i stand til at evaluere da de endnu ikke var færdige eller stadig var midt i processen. De fire øvrige har enten ikke kunnet nå det inden fristens udløb eller har ikke ønsket at deltage i undersøgelsen og evalueringen.

Spørgeskemaet blev pilottestet i en fokusgruppe bestående af tre tilskudsmodtagere. Det var oprindeligt meningen at seks tilskudsmodtagere skulle deltage i pilottesten, men på grund af sygdom og andet deltog kun tre. Fokusgruppemedtagerne var udvalgt så de repræsenterede forskellige kunstarter. I dette tilfælde var musik, scenekunst (performance) og cross over repræsenteret. Fokusgruppen skulle validere spørgsmålene i spørgeskemaet, dvs. sikre at tilskudsmodtagerne forstod spørgsmålene sådan som de var intenderet, at ordlyden var hensigtsmæssig, at der blev spurgt om de rigtige ting, at der kunne svares udtømmende på spørgsmålene osv.

Spørgeskemaet er udsendt til de kunstnere der er registreret som tilskudsmodtagere, og ikke til øvrige deltagere i projekterne. Det er derfor ikke altid de udøvende kunstnere der har besvaret spørgeskemaet. En ulempe ved denne fremgangsmåde er at oplevelserne kan være forskellige alt efter om man er på den ene side kurator eller producent eller på den anden side udøvende scenekunstner eller musiker. Forskellige grupper kan have forskellige succeskriterier i forhold til både knowhow, netværk og synlighed. EVA har altså kun adgang til forskellige gruppers holdning i det omfang tilskudsmodtagerne nævner noget om de øvrige deltageres oplevelser i de åbne tekstsvare som spørgeskemaet indeholder.

I de tabeller som indgår i rapporten vil det tal som procenterne er udregnet i forhold til altid være angivet ved: I alt (N = x). Dette tal kan variere da det ikke er alle tilskudsmodtagere der har svaret på alle spørgsmålene. Procenttallet er altså altid udregnet på baggrund af det samlede antal svar på det pågældende spørgsmål.

Personlige interview med ti udvalgte projektpartnere

Ud over spørgeskemaet er evalueringen også baseret på personlige interview med fem udvalgte kunstnerpar der er blevet interviewet over to omgange. Først blev de interviewet i projekternes startfase og dernæst da projekterne var gennemført – dog var et enkelt projekt forsinket og derfor ikke afsluttet på interviewtidspunktet.

Formålet med interviewene har været at få et nuanceret billede af hvordan de forskellige kunstnere har oplevet at arbejde med DaNY Arts-projektformen. Hvilke historier gemmer sig bag de enkelte projektforsløb, og er der forhold som er ens på tværs af kunstformer og projektformer? På denne måde er interviewene et dybtgående supplement til spørgeskemaet og de kan dermed være med til at forklare spørgeskemaundersøgelsens resultater.

Projektpartnerne er udvalgt så de repræsenterer forskellige kunstformer, erfarne og mindre erfarne kunstnere, selvstændige udøvende kunstnere og grupper. Således har vi interviewet:

- Annie Gosfield, USA, og Esbjerg Ensemble, Danmark, om projektet Floating Messages and Fading Frequencies
- Dansk Danseteater, Danmark, og Joyce SoHo, USA, om projektet NYC & CPH Joint Venture
- Line Felding, Danmark, og Kristine Siegel, USA, om projektet Cabaret [Tribunale]
- Dalia Faitelson, Danmark, og Nili Belkind, USA, om projektet Global Village
- PEN American Center, USA, og Dansk PEN, Danmark, om projektet PEN Danish/American Voices.

Minigruppeinterview med repræsentanter fra AAG

I første evalueringsrunde blev der også gennemført et minigruppeinterview med tre medlemmer af AAG som blev inddraget for at få en vurdering af hvorledes ansøgningsprocessen er forløbet. Derudover har AAG-medlemmerne vurderet hvordan projektet blev modtaget i New York, hvilket de har kunnet gøre i kraft af deres centrale placering i New Yorks kulturliv.

Appendiks D

Intern evaluering fra Kunststyrelsen og Generalkonsulatet

Evaluering ved Kunststyrelsen og Generalkonsulatet New York

Kunstrådet besluttede i 2005 at nytænke den traditionelle nationale festivaltanke og dermed gøre DaNY Arts til et forsøgsprojekt med hensyn til organisation og form. Man inviterede generalkonsulatet i New York med i den vigtige initieringsfase, hvor kunstens særlige betingelser i New York blev kortlagt og udfordringerne i forhold til kunstens internationale markedsbetingelse blev diskuteret og omsat til et nyt og anderledes projektgrundlag.

Der var fra begyndelsen tale om DaNY Arts som et eksperiment, der helt bevidst blev gennemført så langt væk fra tidligere standard festivalprojekter som muligt – med altovervejende hensyn til den enkelte kunstners personlige behov for udvikling og udbygning af faglige netværk. I Kunstrådet var der dog også en forventning om at en fuldt individualiseret og fragmenteret kulturindsats indirekte kunne opfylde det behov for generel profilering af Danmark som kunst- og kulturnation, som også tidligere tiders kulturpræsentationer bl.a. havde haft til formål.

Styregruppen

Kunstrådet etablerede en styregruppe bestående af Kunstrådsformand Lars Liebst og Generalkonsul Torben Gettermann fra New York - med Lone Ravn fra Kunststyrelsen som sekretær. Kulturattaché Irene Krarup deltog i møderne som Generalkonsul Torben Gettermanns bisidder. Styregruppen havde det overordnede koordinerings- og budgetansvar og holdt i løbet af den to-årige planlægningsfase 8 heldagsmøder.

Det er Kunststyrelsen og Generalkonsulatets vurdering, at projektet vanskeligt kunne være gennemført uden at projektets forskellige interessenter var repræsenteret i så tæt et samarbejdsforum som styregruppen gik hen og blev. Styregruppen som operationelt organ sikrede fleksibel og hurtig aktion efterhånden som konturerne af det samlede projekt langsomt kom på plads.

Kunstrådets udvælgelseskomité

Kunstrådet nedsatte en udvælgelseskomite, der havde et fremragende kendskab til det danske ansøgerfelt, men kun i meget begrænset omfang havde kendskab til de amerikanske ansøgere eller partnere i projektet. American Advisory Group blev derfor et vigtigt rådgivende organ for udvælgelseskomiteen.

Set i bakspejlet havde det måske været en fordel om også den danske udvælgelseskomité forud for udvælgelsesprocessen havde været i New York for som gruppe at orientere sig om New Yorks kunstscene og de lokale forhold som ramme for det kommende projekt.

Den amerikanske Advisory Group

Kunstrådet nedsatte tidligt i processen en gruppe af faglige amerikanske kulturpersoner på linje med Kunstrådet og fagudvalgenes egne medlemmer, der kunne stå til rådighed for projektet med indsigt i forhold til både den lokale kunstscene og en vurdering af de amerikanske ansøgere. Det viste sig at være forholdsvis nemt at engagere en gruppe af absolut kyndige og respekterede amerikanske kunstnere og kulturformidlere til denne opgave, da ingen på den amerikanske kunstscene tidligere havde oplevet et større nationalt europæisk projekt med så stærkt et samarbejdsэлемент med den amerikanske kunstscene og endda med en invitation til amerikanske kunstnere om selv at ansøge det danske Kunstråd. Ifølge generalkonsulatet var der i New York generel forundring og interesse for projektet fra begyndelsen. Gruppen kom til at bestå af ni medlemmer. Advisory Groups mandat var at:

- 1 orientere deres respektive kunstscener og netværk om projekterne
- 2 rådgive Kunstrådets Udvalgelseskomité i forbindelse med sidste ansøgningsrunde
- 3 eventuelt stå til rådighed som konsulenter for de udvalgte individuelle projekter såfremt de måtte have vise sig behov herfor (se bilag _brev til Advisory Group).

Den amerikanske Advisory Group fik utrolig meget ud af at besøge Danmark i forbindelse med Udvalgelseskomiteens møde i København og følte sig både yderligere oplyst om dansk kunst og tilknyttet DaNY Arts og dette nye dansk-amerikanske netværks-og samarbejdsprojekt.

Første ansøgningsrunde

Det er første gang i en større kulturpræsentation at man har gjort brug af to ansøgningsrunder med en undersøgelsesfase som første fase for potentielt deltagende kunstnere. Netop på grund af kriteriet om etablering af partnerskab, blev danske kunstnere og kulturinstitutioner således tilbudt muligheden for inden den endelige ansøgningsrunde at få finansieret et besøg i New York med henblik på identificering af potentielle partnere eller at opsøge og udvide og dyrke allerede eksisterende kontakter.

Der er ingen tvivl om at research delen som separat ansøgningsrunde er et velfungerende element i kulturudvekslingsinitiativer, der søger større forankring på modtagerlandets kunstscene. De danske kunstnere og kulturinstitutioner er selv de bedste til at vurdere, om en udenlandsk partner har de rigtige fysiske og publikumsmæssige rammer og den rigtige indstilling og æstetiske tilgang til et fælles projekt. Men der er heller ikke nogen tvivl om at de danske deltagere ikke uden videre kan tage til en metropol som New York og helt på egen hånd i løbet af fem dage bare finde den helt rigtige partner. Generalkonsulatet i New York oplevede at repræsentationens måske vigtigste rolle under DaNY Arts lå i den vejledning og rådgivning om den lokale kunstscene, som de gav de danske kunstnere umiddelbart før, under og efter deres research ture til New York forår og sommer 2007. Vejledningen bestod ikke bare i identificering af potentielle partnere, men også i samtaler om:

- 1 måden retorisk at kommunikere med amerikanerne på
- 2 kulturelle forskelle mellem Danmark og USA i forhold til organisationsstrukturer og finansieringsmuligheder
- 3 konkretisering af projektet i lyset af både praktiske og konceptuelle betingelser for kunstnerisk arbejde i New York

Et par af de projektforslag, som ikke fik tilsagn til at gennemføre deres projekt under DaNY Arts rammen i anden runde, fik så meget ud af første rundes researchdel, at de har bygget videre på de etablerede netværk og igangsat samarbejdsprojekter med de oprindeligt identificerede partnere i New York uden for DaNY Arts rammen.

Set i lyset af de gode erfaringer med research fasen fra DaNY Arts, anbefales det at man i fremtiden eksperimenterer videre med en sådan indledende ansøgningsrunde og researchfase og eventuelt styrker rådgivningen til kunstnerne i research delen, så den næsten får karakter af udarbejdelse af den enkelte kunstner eller kulturinstitutionens "business plan" for det pågældende geografiske område. Det være sig i form af flere indledende fælles orienteringsmøder og en organiseret individuel konsulentdel, der eventuelt også kunne indeholde forberedende rådgivning i Danmark ved besøgende kulturkonsulenter fra det land, som man har til hensigt at samarbejde med.

Besøgsprogrammer for amerikanske ansøgere

Efter at næsten 70 danske grupper og enkeltpersoner havde været i New York for at identificere partnere i løbet af foråret og forsommeren 2006, supplerede Kunststyrelsen med et antal besøgsrejser for potentielle amerikanske "ansøgere", der næsten alle ankom medio august 2006. Disse besøg havde en forstærkende effekt. De ca. 20 amerikanske gæster tog tilbage til New York og fortalte begejstret om den danske kunstscene og den modtagelse de havde fået. Selvom flere af dem ikke endte med at indgå i DaNY Arts projektet, er de forblevet en del af det danske netværk i New York og har i flere omgange selvstændigt engageret dansk kunst i deres projekter og for Generalkonsulatet stiller de gerne op som rådgivere i forhold til det daglige kulturarbejde.

Anden ansøgningsrunde

Den amerikanske Advisory Group gav overfor Kunstrådets udvælgelseskomite udtryk for at projekterne nemt kunne finde økonomisk støtte også i USA. Kunstrådet fulgte denne vurdering og i den endelige uddeling fik kun få projekter mere end 50 % finansiering af deres projekter. Dette har efter Kunststyrelsen og Generalkonsulatets skøn været DaNY Arts projektets største problem.

De deltagende projekter har brugt rigtig meget tid på fundraising. Amerikanske kunstnere og kulturinstitutioner lægger typisk meget langsigtede fundraisings strategier for deres aktiviteter med henblik på at få fat i de altid stærkt begrænsede private kulturmidler i USA (fonde, private gaver og virksomhedssponsorater), og i disse strategier havde de færreste medtaget DaNY Arts projektet. Det betød ikke at man ikke fra amerikansk side var villig til at bidrage med ressourcer og økonomi, men Kunstrådets begrænsede bevillinger skabte større behov end der kunne trækkes ud af de daglige budgetter. Det hjalp ikke, at de danske fonde næsten samtidig modtog ansøgninger fra tæt ved samtlige 42 udvalgte projekter og derfor valgte at stå af på opgaven.

Det fælles "brand" kontra de enkelte projekter

Fra starten har der i både Kunstrådet og hos andre tilknyttede medarrangører eller medsponsorer bag projektet ganske naturligt været en vis usikkerhed om hvorvidt en række helt enkeltstående arrangementer spredt over en flerårig periode – uden andet fælles tema end et navn, partnerskabstanken og den kunstneriske kvalitet– ville kunne opnå en samlende brandingeffekt for dansk kunst og kultur. Konklusionen er at det brede amerikanske kulturpublikum i New York nok ikke fik med at de 42 meget forskelligartede projekter spredt over ca. 20 måneder var del af samme projekt – og sandsynligvis heller ikke altid fik med at projekterne var forankret i Danmark eller noget "dansk". New York er en international scene, hvor der ikke til dagligt lægges vægt på kunstens geografiske oprindelsesland, men mere fokuseres på om projekterne bæres af gode kunstnere, velgennemført og interessante og nyskabende i form og indhold. Og publikum blev for største dels vedkommende begejstrede for netop kvaliteten og det nyskabende hos mange af DaNY Arts deltagerne.

Til gengæld er der ingen tvivl om at New Yorks kunstscene og de toneangivende kulturoperatører og kulturjournalister blev opmærksomme på både den overordnede paraply og det overordnede projekts oprindelse. For den professionelle kunstscene i New York, der hvert år oplever 7-8 store nationale festivaler og 30 aktive generalkonsulater med hvert deres nationale kulturkontor, er ikke vant til at udenlandske nationer vælger at sænke flaget og sætte samarbejde med den lokale kunstscene i fokus. Det skal med at kunstnerisk kvalitet er gennemgående for alle udenlandske projekter – som en grundbetingelse for overhovedet at komme indenfor døren i et ellers ret selektivt kunstmiljø. Så kvalitet i sig selv er ikke noget, der gør DaNY Arts særlig karakteristisk frem for andre nationale initiativer.

Men samarbejdsprincippet som bærende element er noget helt nyt. Holland er det eneste andet land, som mere bevidst har arbejdet med egentlige tværatlantiske samarbejdsprojekter. Og aldrig i en målestok som under DaNY Arts. Så DaNY Arts har på den lokale kunstscene i New York vundet respekt og været et større samtaleemne i de lokale kulturnetværk.

Åbningsarrangement i New York

Kunstscenens helt centrale spillere i New York accepterede alle invitationen til åbningsarrangementet i november 2006 – og mødte op, hvad der normalt er ganske uhørt i en by som New York. Rigtig mange andre af scenens beslutningstagere og "gatekeepers" har efterfølgende direkte henvendt sig og kommenteret DaNY Arts som en modig men helt rigtig måde at lave kulturudveksling på.

Alt dette kommer de danske kunstnere til gode i USA i en længere periode fremover. For da størstedelen af de danske kunstnere også formåede at levere rent kunstnerisk i New York, bliver de nu som gruppe anset som interessante, åbne, internationale kollegaer man gerne vil have med i sine netværk og inkludere arbejdsmæssigt i fremtiden.

Det var lige præcis hertil, Kunstrådet gerne ville nå til med projektet. For dermed er investeringen ikke gået til et engangsfyrværkeri og subsidierede billetter til et udenlandsk publikum, der måske nok den ene aften stiller op til noget dansk – med dagen efter så sandelig vælger eksempelvis et russisk arrangement hvis det ser spændende ud. Da New York på mange områder er toneangivende for andre kunstscener i USA, er der ingen tvivl om at modtagelsen i New York vil have impact langt ud over selve New York. Mange af de nyvundne venner og kontakter i New York er kunstneriske konsulenter for festivaler og kulturinstitutioner udenfor New York og sidder i internationale dommerkomitéer etc. Ligeledes er der ingen tvivl om at kvaliteterne i det danske brand, som kom ud af DaNY Arts, også er til fordel for andre danske sektorer med interesser i USA. For netop "åbenhed, mod til at være nyskabende, samarbejdsvillighed, evne til at operere internationalt og indgå i internationale netværk" er kvaliteter, som også vil være gode globale konkurrenceelementer i andet regi.

Undervejs gav flere af de danske deltagere udtryk for, at projektets officielle status i form af bl.a. 1) muligheden for at holde møder med amerikanske partnere afholdt i "officielt regi" på generalkonsulat eller ambassade 2) Kunststyrelses medarbejdere og kulturattachéen som bisidder i møder og 3) skriftlige anbefalinger eller opfølgende opringninger fra Kunststyrelsen og repræsentationen etc. blev set som et plus i forhold til den lokale New York kunstscene, der ikke altid havde et tidligere kendskab til dansk kunst og kultur.

Der er ingen tvivl om at mange amerikanere i den første fase nok var en smule skeptiske i forhold til et projekt af denne art, der med den altid hårdt tilkæmpede private finansiering af kunst i USA

virker meget generøst og derfor næsten "utopisk" i amerikaneres øjne. Ligeledes har kun et begrænset antal danske kunstnere indtil i dag haft et længerevarende kunstnerisk virke i New York, så danske kollegaer var ikke dem man nødvendigvis havde det største kendskab til.

Erfaringsdeling og projektets varighed

De danske deltagere havde i juni 2006 mulighed for at deltage i et fælles informationsmøde om DaNY Arts. På grund af de mange forskellige typer projekter og den tidsmæssige spredning af projekterne, blev det ikke vurderet at flere fællesmøder umiddelbart ville være af interesse for deltagerne og der blev i stedet etableret et slags internt "mødested" på Kunststyrelsens hjemmeside. I løbet af 2007 gav flere af projekterne under deres ophold i New York udtryk for et ønske om yderligere erfaringsdeling med andre danske deltagere i projektet, og Generalkonsulatet forsøgte at arrangere nogle fælles aftener for DaNY Arts deltagere. Dette måtte dog opgives, da de danske deltageres ophold i New York tidsmæssigt lå for spredt til at der på noget tidspunkt var mere end et par enkelte projekter i byen.

Når de danske deltagere havde behov for erfaringsdeling udover dialogen med deres amerikanske partnere, skyldtes det at rigtig mange oplevede kulturforskellene mellem dansk og amerikansk praksis som utrolig store, og i det hele taget stod med betydelige vanskeligheder i forhold til gennemførelse af deres projekter. I New York bliver der ikke givet ved dørene noget sted i de kunstneriske miljøer, da der ikke et eneste sted er ressourcemæssig eller økonomisk overskud. Som en selvfølge på amerikansk grund, blev projekterne også mødt med store juridiske kontrakter (typisk relateret til ansvarsforsikringer) for selv de mindste aktiviteter, hvad der kom som en overraskelse for de danske involverede. New York er derudover kendetegnet ved et stort bureaukrati, og der skal tilladelser og stempler i forhold til mange gøremål.

Generalkonsulatet vurderer, at de amerikanske partnere for største dels vedkommende viste stor villighed og gav adgang til deres ressourcer, men det ændrede ikke ved det faktum at de danske kunstnere jvf. DaNY Arts organisationens struktur usminket mødte den hårde virkelighed, som amerikanske kunstnere lever under. Alene på den baggrund havde det måske været godt at koncentrere aktiviteterne til en lidt kortere periode, så de danske kunstnere havde befundet sig i New York i mere koncentrerede perioder og dermed haft glæde af erfaringsdeling og kollegialt selskab med deres danske kolleger. På den anden side er de danske deltagere blevet hærdet via det vanskelige arbejde alene i marken, hvad der har medført en ud af to resultater: et par af de danske kunstnere siger ligeud at USA simpelthen ikke er det hårde arbejde værd, mens andre på alle måder føler sig erfaringsmæssigt styrket til at fortsætte deres karriere i USA. I forhold til begge hold, er der med DaNY Arts skabt værdifulde realistiske billeder i forhold til det kunstneriske virke i USA fremover.

Projektets varighed kunne under ingen omstændigheder være mindre end 1,5 år, da planlægningshorisonten i mere procesorienterede forløb altid vil være længere end ved afviklingen af en række færdige kunstneriske præsentationer indenfor en typisk festivalramme. Hvis idéen er at ville have nogen form for samling på deltagerne og aktiviteterne, er det en lang periode at holde en overordnet projektparaply kørende på en fjern destination som New York. Hvis idéen er at give de enkelte projekter og kunstnere bedst mulige arbejdsvilkår, var DaNY Arts projektets 21 måneder fra deltagerne blev identificeret og kunne gå i gang til deadline for afslutning af regnskaber meget passende.

Implementering i øvrigt

NYFA

Kunstrådet fik en lokal overordnet partner, der på samme måde som hos de enkelte projekter gik ind med ressourcer og knowhow. NYFA skulle især i opstartsfasen kunne blåstempe projektet lokalt med en slags medværtskab. New York Foundation for the Arts (NYFA), som er en halv-offentlig support organisation for individuelle kunstnere i New York området, blev herefter adspurgt om muligheden for at spille en sådan rolle og gik ind i projektet med både mandskabstimer og deling af kontakter og interessent-databaser etc. Som afslutning på den fælles planlægningsfase for DaNY Arts underskrev Kunstrådet en samarbejdsaftale med NYFA, der også peger mod yderligere samarbejde mellem de to organisationer i fremtiden. Så også her er målsætningen om stærk længerevarende forankring realiseret.

Visum til USA

Et af de største problemer i forhold til kulturaktiviteter med USA verden over er de skrappe amerikanske visumkrav, som gør det umuligt for kunstnere at arbejde i USA uden en lang og tidskrævende ansøgningsprocedure. Generalkonsulatet forhandlede i forbindelse med DaNY Arts en aftale på plads med den amerikanske ambassade i København, der sikrede deltagerne en administrativ enkel ansøgningsproces. Et længere instruks desangående, der forklarede både visumproblematikken generelt og den forholdsvis simple procedure for DaNY Arts deltagerne, gik ud til alle deltagere inden de første projekters start. I løbet af den to-årige periode var der desværre i nogle tilfælde deltagere, der ignorerede instruksen og dermed både risikerede projektets juridiske status i USA og deres egen fremtidige karriere i USA, da overtrædelse af visumregler kan resultere i udvisning og efterfølgende indrejseforbud.

Fælles transportaftale

På baggrund af succes med fælles transportaftaler under tidligere kulturfestivaler, forhandlede Generalkonsulatet en aftale med SAS USA, der skulle garantere deltagerne fleksible billetter over Atlanten til en fast aftalt pris per billet. Aftalen om en sådan direkte flybillet København – New York kom til at ligge på ca. 4200 kr. og havde ingen restriktioner overhovedet, såsom rejse mellem lørdag-søndag nat, minimum 3 dage mellem udrejse og hjemrejse etc. Dog skulle billetten

bookes min. 21 dage før afrejse. I løbet af meget kort tid blev det klart at der siden de sidste store oversøiske kulfestivaler er sket utrolig meget på rejseområdet, og danske kunstnere i dag er vant til fungere som deres egen rejsearrangør og benytte de mange internetbaserede søgemaskiner der findes til at finde billige flybilletter. Mange deltagere gav også udtryk for gerne at mellemlande to gange undervejs, hvis de bare kunne spare budgettet for nogle få hundrede kroner. I løbet af projektets første tre måneder blev aftalen derfor afmeldt igen i god forståelse med SAS.

Rådgivning af deltagere undervejs

Som en af grundreglerne bag DaNY Arts projektet var netop ønsket om at afprøve et større kulturinitiativ, hvor de danske kunstnere selv formulerede deres projekter og behov. Konsekvensen af denne beslutning var at de offentlige kulturformidlere hele vejen igennem skulle holde sig på sidelinjen og ikke selv virke opsøgende i forhold til de enkelte projekter, men netop først gik ind når der blev bedt om assistance. Det har deltagerne fået at vide som en del af det skriftlige materiale tilsendt og også når de kontaktede enten Kunststyrelsen eller Generalkonsulatet. De hjælperedskaber, der er blevet benyttet, har været individuel rådgivning hos både Kunststyrelsens Internationale Koordination, fagcentrene og hos Generalkonsulatets Kultur- og Informationsafdeling i New York. Generalkonsulatet i New York fik hertil økonomisk stillet et årsværk til rådighed af den tværministerielle styregruppe så kulturattachéen kunne frikøbes for at kunne varetage opgaver i forbindelse med DaNY Arts. I New York har man desuden via denne bevilling haft mulighed for at henvise videre til helt fagspecifikke lokale konsulenter såfremt der viste sig særligt behov herfor og der har i afdelingen været en kontorarbejdsplads til rådighed for deltagerne med akut behov for en arbejdsplads. De danske deltagere har brugt disse muligheder i meget blandet omfang.

Disse erfaringer peger mod, at man ved lignende projekter fremover måske skal gøre noget mere for at præsentere personerne bag projektet og deres bistandsmuligheder nærmere ved f.eks. en række indledende fællesmøder, så alle deltagere får mulighed for lære de deltagende offentlige kulturformidlere personligt at kende. Det gælder måske især staben på den involverede repræsentation i udlandet, da mange ikke vil have erfaring med at benytte sig af hjælp fra denne side.

Ressourcer i Kunststyrelsen og på Generalkonsulatet i New York

Tilførelsen af ét årsværk til Generalkonsulatet har været nogenlunde dækkende for det merarbejde, som DaNY Arts projektet har tilført repræsentationen. Det skyldes at Generalkonsulatet allerede har et årsværk, så der i de mere koncentrerede arbejdsperioder var mulighed for to medarbejdere til at varetage DaNY Arts relaterede opgaver.

Kunststyrelsen oplevede et massivt træk på behovet for rådgivning samt ønske fra de deltagende kunstneres side om flere fællesmøder, netsteder, kalenderoversigter mv. Kunststyrelsen havde ikke regnet med dette behov, da sagerne oprindelig, grundet projektets natur, blev vurderet til at være tilskudssager med behov for assistance i New York.

Det anbefales at man ved fremtidige projekter af lignende karakter tidligt i projektets løbetid, fastsætter serviceniveauet i Kunststyrelsen og allokerer den nødvendige arbejdskraft hertil.

Pressedækning

Som udgangspunkt for DaNY Arts som procesorienteret kulturinitiativ, har der fra arrangørernes side været forventning om at projektet med dets karakter af "forsøg" ville blive omtalt af den danske kulturpresse, der også – ofte kritisk – har fulgt de tidligere større offentlige kultursatsninger i udlandet. Denne forventning er helt og aldeles blevet opfyldt med baggrundsartikler i de førende danske dagblade og løbende dækning af P2 over et år på baggrund af en decideret aftale med DR.

I New York har særligt de danske præsentationer på de mere veletablerede kulturinstitutioner givet amerikansk pressedækning, mens det overordnede projekt som sådan, ganske som forventet, ikke har skabt samme artikelmængder som under eksempelvis "Danish Wave" i New York i 1999 og "Superdanish" i Toronto i 2004, hvor de lokale kulturjournalister så en berettigelse i at fortælle publikum om de mange deciderede publikumsorienterede arrangementer.

Opfølgning og vedligeholdelse af de nyetablerede netværk

Allervigtigst bliver i de kommende år at støtte de danske kunstnere og kulturinstitutioner i vedligeholdelse af de lokale faglige netværk, som de har fået under DaNY Arts. Allerede nu kan man se antydningen af de fremtidige arbejdsrelationer og internationale muligheder, som projektet har skabt grundlag for.

Projekter som "Emergency Room", "Global Village", Athelas' og Ars Novas alliance med "Bang on a Can" samt relationen til The Lincoln Center ser ud til at udvikle sig til flere samarbejdsprojekter, der også rækker ud over USA og finder rod fæste i andre lande. Dansk Danseteater har eksempelvis via deres månedlange arbejdsophold i New York skabt amerikansk interesse for turnévirksomhed i USA.

Et par ihærdige projektansøgere, som kun fik bevilling under første ansøgningsrunde, har lavet amerikanske samarbejdsaftaler udenom DaNY Arts projekter og ser ud til at have succes med udvidede aktiviteter i USA.

På den mere overordnede niveau står New York Foundation of the Arts klar til at følge op i samarbejde med Kunstrådet på nye projekter.

Det indstilles til Kunstrådet at diskutere begrebet opfølgning og vedligeholdelse af netværk. Hvad menes der og hvordan gøres det operativt?